

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrtni strani Din 500.—, 1/4 strani
Din 250.—, 1/8 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20

Liberalizem — sovražnik katolicizma.

Liberalizmu je svojsko, da zna dobro pokrivati svoj pravi obraz, ker na ta način lažje dosega svoje namene. Ako bi se pokazal takšnega, kakršen je po svojem bistvu in svojih glavnih težnjah, bi odbijal tiste, ki jih hoče zaplesti v svoje mreže. O svobodi deklamira cele slavospeve, saj ima od svobode (latinsko libertas) svoje ime. Privoščja pa tako svobodo samo sebi, ne pa tistim, ki so drugega mišljenja. Takim naj bi se povezale roke in noge in zavezal jezik. Takšno je lažljivo svobodomiselstvo.

V pravo luč postavlja svobodomiselstvo njegovo stališče do vere in Cerkve, osobito katoliške Cerkve. Veri vsa čast: tako izpoveduje jako širokoustno. Toda samo tisti veri, ki počiva neke v nekem kotičku človeškega srca, ter je »najsvečnejši del« notranjega življenja. Če pa se upa to »najsvečnejše čuvstvo« malo pokukati iz notranjosti v zunanost, jo že dobi po glavi. Če se celo drzne v javnem življenju uveljaviti svoj vpliv, zahtevajoč za sebe svoje pravice pri vzgoji mladine in zahtevajoč pokristjanjenje šole, ga s hrumom in šumom poženejo nazaj v skriti kotiček notranjosti.

Najmanj po godu je liberalizmu katoliška Cerkve, ki je največja in najmočnejša verska organizacija in edino sposobna, da zmeša štrene lažnjivemu svobodomiselstvu. Zato jo sovražno napada ter vodi proti njej srdito borbo. To borbo skuša maskirati z bojem proti klerikalizmu. Kdo je klerikalec? Po liberalni opredelitvi tisti, ki hodi po nedeljah in praznikih redno k službi božji, ki izvršuje božje in cerkvene zapovedi, ki prejema sv. zakramente, ki je naročen na krščanske liste, ki v javnem življenju nastopa kot katoličan, ki se pri volitvah pokaže katoličana, ki zahteva za otroke krščansko šolo in za mladino krščansko vzgojo. Po krščanskih pojmih je tak človek pravi kristjan in katoličan, kakršen mora biti. Klerikalizem je torej liberalni naziv za pravo krščanstvo. Borba zoper klerikalizem je torej v resnici in dejanstvenosti boj zoper krščanstvo in osobito zoper katolicizem.

Še z neko drugo masko hoče liberalizem zakriti svojo borbo zoper katolicizem, in to je fraza o »težnji Vatikana za politično nadvlado«. O tem piše ljubljansko »Jutro« v svoji številki z dne 15. januarja 1933 naslednje: »Vendar pa se zdi, da v rimskih krogih

navzlic temu nebeškemu kraljestvu še vedno predpostavljajo politično — zemeljsko kraljestvo, če prav pod krinko, da hočejo očuvati in zaščititi sveto katoliško Cerkev in Kristusov nauk. Staro prizadevanje rimske kurije (vrhovne cerkvene oblasti) in njenih predstavnikov po raznih državah je, da se težnji za politično nadvlado da verski značaj »obrambe« Kristusovih nauk in »rešitve človeštva pred večnim pogubljenjem«. Ali je takšna pisava »Jutrova« katoliška?

Liberalno ljubljansko glasilo torej hoče boljše znati nego papež in škofje, kaj je krščansko in katoliško in kaj ni. Ako se katoliška Cerkve trudi, da izvrši od božjega Ustanovitelja dano nalogo, ako hoče pokristjaniti človeka ter za to pokristjaniti šolo in vso mladinsko vzgojo, ako zahteva tudi v javnem življenju pravice Boga, vere in Cerkve, ako hoče človeka, narode in celo človeško družbo rešiti tako, kakor se edino rešiti more, z uveljavljanjem in oživetvorenjem krščanskih načel: to je po »Jutru« težnja za politično nadoblast. Takšno je »Jutrovo« krščanstvo. Ali se sme po takšnih načelih vzgajati mladina?

»Jutro« napada v svoji številki dne 19. januarja katoliško vzgojo mladine ter izjavlja, da je nemogoče še dalje trpeti, da je izvenšolska vzgoja mladine prepuščena križarjem in klarisinjam. Križarji so krščansko mladeniško društvo, klarisinje ali sestrice sv. Klare pa so društvo za vzgojo ženske mladine. Takšna vzgoja mladine, tako vzklika »Jutro«, je srednjeveška in ne spada več v sedanji čas. Lepi katoličani, ki tako mislijo in pišejo! Ako vzgoja mladine ne sme biti katoliška, kakšna pa naj bo? Ali naj bo framašonska, kakor jo sedaj framašoni in njihovi zavezniki — socialisti, vsiljujejo v Španiji? Ali naj bo framašonsko-komunistična, kakor jo ti-le svobodomiselni bratje vsiljujejo ljudstvu v Mehici?

Nemški državni zbor je bil dne 20. t. m. na predlog centra odgojen do zadnjega januarja v upanju, da bo do tlej razčiščena delovna večina v parlamentu.

Vsi hočejo imeti

zato smo znova natisnili

koledar Sl. gospodarja

Kdor ga hoče imeti, naj pošlje naročilo čimprej, v pismu pa naj priloži znamk za 11 Din, ga bo kar dobil po pošti. Lahko vas naroči tudi več skupaj. Zastopniki, ki so ga svoj čas dobili, ga zopet lahko naročijo, ako ga potrebujejo. Dobijo ga za isto ceno kakor zadnjič. Zbirka teh koledarjev bo najboljša kmetsko-strokovna knjižnica.

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

ki? Ali naj bo brezbožna, kakor je boljševiki vršijo na Ruskem? Naj se dobro pomni to-le: Kulturni (prosvetni) boljševizem je vse drugo kakor odpor zoper politični in gospodarski boljševizem.

Francoski finančni minister Cheron je radi uravnovesenja državnega proračuna naletel pri raznih skupinah v zbornici na hud odpor. Nič bi ne bilo čudnega, ako ga bodo njegovi ukrepi sami prisilili k ostavki.

Madžarski parlament je bil po enomesečnem presledku odprt dne 20. januarja. Ob tej priliki je prišlo do burnih nastopov med opozicijo in vladno večino. Opozicija je protestirala proti

strahovanju oblasti pri nadomestnih volitvah, pri katerih so bili izvoljeni sami vladni kandidati.

Opasni pojavi v Rusiji. Dosedanji vladni način pobiranja žita od kmetov je čisto odrekel. Stalin je izdal novo zasilno odredbo, ki zagotavlja kmetom olajšave pri oddaji žita in jim obljublja popolno svobodo pri razdelitvi žitnih zalog, ko bodo oddali določeno količino vladi. — Kubanski kozaki še do danes niso komunisti, ampak se ustavljajo sovjetom in se tudi branijo oddaji žita. Radi odpora je bilo 1200 kozaških družin odvedenih v Jarkutsk v Sibirijo, 50

tisočim kozakom je zažugala vlada z zasilno izpraznitvijo njihovega ozemlja, ako ne bi oddali predpisane količine žita. Med kozaki je bilo zadnje mesece radi protirevolucionarnega gibanja po prekem sodu usmrčenih 600 oseb.

— V novosibirskem okraju je izbruhnil med kmeti in delavci upor. Od Blücherjeve armade na Daljnem vzhodu je bilo odposlanih nad upornike 20.000 mož.

Japonci osvajajo pokrajino Džehol, ki tvori vrata proti Peking, ki bo gotovo zaseden pod pretvezo, da je le s temi zasedbami mogoče zasigurati Mandžuriji neodvisnost.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Sveto leto. Papež Pij XI. je izdal sredi januarja okrožnico o pomenu in načinu proslave letošnjega svetega leta kot 1900letnice trpljenja in smrti Zveličarjeve. Na vprašanje, kako naj verniki praznujejo sveto leto, odgovarja papež tako-le: Predvsem z molitvijo in pokoro za storjene grehe. Verniki pa naj ne molijo le zase in za svoje zveličanje, ampak naj prošijo Boga usmiljenja za ves človeški rod, ki živi danes v tolikšnih zablodah, raztrgan po nepojmljivem sovraštvu in blaznem tekmovanju in je težko preizkušan v mnogem trpljenju. Bog daj, da bi sveto leto prineslo mir v duše, vrnilo sveti Cerkvi veseljno svobodo in utrdilo vse narode v slogi in pravi blaginji. Sveto leto se prične na tiho nedeljo 2. aprila 1933 in se konča ob letu prav tako 2. aprila 1934. Poleg posostejšega prejemanja svetih zakramentov kakor običajno, želi sveti oče, da bi bil zlasti letošnji Veliki petek posvečen premišljevanju trpljenja našega Gospoda in iskreni pobožnosti do včlovečene božje ljubezni. Svetoletnega popolnega odpustka bodo deležni romarji, ki posejijo Rim in obiščejo trikrat štiri bazilike: sv. Janeza v Lateranu, sv. Petra na Vatikanu, sv. Pavla izven obzidja in baziliko Marije Snežne ter tam molijo po namenu svetega očeta in za odpuščanje svojih grehov v to predpisane molitve, to je trikrat po 6 očenašev, češčenih Marij in čast bodi Bogu Očetu pred Najsvetejšim zakramentom; trikrat vero pred križem z enkratno molitvijo: Molimo te Kristus in te hvalimo; pred soboto Matere božje premišljevanje njene bolečine 7 češčenih Marij s kako molitvijo v čast njenemu trpljenju in končno še enkrat vero na grobu sv. Petra. Pri obiskovanju bazilik lahko verniki zapored trikrat obiščejo eno in isto cerkev isti dan ali takoj, da so jim s tem olajšana pota po Rimu. Popolni odpustek je mogoče nakloniti tudi rajnim. V svetem letu priporoča papež tudi obisk svetih krajev v Palestini.

Katoliška akcija proti brezboštvo. Brezboštvo na svetu se organizira. Bilo je na svetu vedno brezbožnikov, ki pa so nastopali posamezno, ne organizirano. Sedaj so ruski boljševiki prevzeli organizacijo brezboštva po svetu. Za to trošijo milijone, ker se zavedajo,

da komunistična revolucija ne more priti, ako ji brezboštvo ne pripravlja pot po posameznih državah. Proti organiziranemu pohodu brezboštva je treba postaviti organizirani odpor. To zbiranje sil je vzela v roke Katoliška akcija. Da bi se tej akciji omogočil skupen nastop po določenem načrtu, se je pred koncem lanskega leta vršil v Berlinu sestanek zastopnikov Katoliške akcije Nemčije, Francije, Belgije, Anglije, Holandije, Poljske, Avstrije in Jugoslavije. Na tem posvetovanju, ki se je vršilo pod pokroviteljstvom berlinskega škofa dr. Schreiberja, so poročali zastopniki raznih narodov, kako v njihovih državah dviga svojo glavo brezboštvo, bodisi pod krinko bodisi brez krinke. V nekaterih državah se je proti temu že dvignil odpor. Francoski zastopnik jezuitski pater Jožef Dassonville je mogel ugotoviti velik razmah katoliškega pokreta na Francoskem, ki dokazuje delovanje božje milosti, katera je prišla na pomoč tej nekdanji v katoliškem oziru najbolj ogroženi državi. V Franciji je vzbujeno krščansko življenje. Mnogi voditelji političnih strank so navdušeni katoličani. Veliki so uspehi Katoliške akcije, v kateri je danes organiziranih nad 4 milijone francoskih laikov (svetnjakov), ki so vsi pripravljeni za borbo proti brezboštvo. Ali in kaj je na berlinskem sestanku poročal zastopnik Jugoslavije, še ri prodrlo v javnost. Na tem sestanku se je poudarjalo, da bi brezboštvo na svetu kmalu propadlo, ako bi katoličani vseh narodov odločno in skupno nastopili proti njemu. Saj je katolicizem edina sila, ki se more brezboštvo postaviti v bran. Za to borbo je v prvi vrsti poklicana Katoliška akcija. Ona mora skrbno opazovati gibanje in agitacijo brezbožnikov, odkritih in z krinkami, po celem svetu, obveščati o tem Katoliške akcije posameznih narodov in ter dajati smerice za organizirano borbo.

Složno proti brezboštvo. V Švicarski se pojavljajo težnje, naj verni katoličani vzajemno s vernimi protestanti začnejo organiziran boj proti vedno bolj se razširjajočemu brezboštvo. Ta želja je našla močan odmev ne samo v katoliškem, marveč tudi v protestantovskem taboru. Povsod se poudarja potreba skupnega boja proti agitaciji brezboštva in lažnjivega svobodomisilstva, proti ogroževanju javne morale za javno nastopajočo nagoto in proti raznim prevratnim strujam. Tudi v Holandiji so se verni katoličani z ver-

nimi protestanti združili v borbi zoper brezboštvo. Povod za to je dal neki komunistični list, ki je napadal krščanstvo ter se iz njega norčeval s prostaki in bogokletnimi izrazi. Verni ljudje na katoliški in protestantovski strani so se dvignili zoper ta list in doseli, da je izginil iz vseh prodajalen, ter so napovedali bojkot tistim prodajalnam, kjer se je list prodajal. Nato so katoliški poslanci predložili zakon v parlamentu, ki ga je tudi takoj sprejel. Po tem zakonu se kaznuje vsak, kdor na katerikoli način žali versko čuvstvo z besedami, slikami in spisi, in sicer se kaznuje z denarno kaznijo in z zaporom.

Radio v službi vere. Radio-postaja v Fhoeniksu v Zedinjenih državah Sev. Amerike daje vsak dan pol ure na razpolago katoliški Cerkvi. To traja že 4 leta. V tej dobi je mnogo bolnikov, ki so ležali na posteljah po bolnišnicah, poslušalo besedo božjo ter so se spreobrnilo na smrtni postelji. Tudi med ostalim prebivalstvom so bili doseženi veliki uspehi. Doslej je jezuitski pater Vaughan podajal vsak dan pol ure vsak dan katoliški program na izvirni način. Ker je odšel za profesorja v Los Angeles, je prišel k radiu na njegovo mesto jezuitski pater Flynn. Bilo bi dobro, da bi radio-postaje v drugih državah posnemale to ameriško ustanovo. Ruski boljševiki se poslužujejo radia za širjenje brezboštva. Zato bi bilo primerno, da bi radio bil na razpolago tudi borbi zoper brezboštvo.

Župnik in gledališki igralci. Umrli je te dni v Parizu Ernest Jouin, župnik cerkve sv. Avguština. Bil je francoski pisatelj ter je spisal več dramatskih del, ki so jih predvajala razna francoska gledališča. Tako je prišel župnik kot pisatelj teh dram in obenem kot režiser pri njihovih predstavah v dotiko z gledališkimi igralci. Iz te dotike so se razvile trajne zveze, ki so bile igralcem v največjo korist. Mnogo igralcev, ki so prej bili v verskem oziru brezbržni, mlačni ali celo protiverski, se je spreobrnilo. Tako je direktor baleta (plesnih nastopov) v pariški operi prejel prvo sv. obhajilo v starosti 72 let. Neki igralec, žid po veri, je prejel katoliški krst. Ko je ta župnik gledaliških igralcev sedaj umrl v starosti 87 let, ga je na poslednjem potu spremljalo veliko število gledaliških igralcev in igralk.

Za združitev občin.

(Dopis občin: Pušenci in Hardek.)

Občini Pušenci in Hardek vztrajata na združitvi z Ormožem!

»Jutro« z dne 14. t. m. je objavilo dopis iz Ormoža, da Ormož odklanja združitev občin Pušenci in Hardek z Ormožem. Dokazovanje dopisnika proti združitvi se da izpodbijati v celoti. Trditev, da je šla vsa narodna spodbuda vedno le iz Ormoža samega in nikdar obratno, ne drži, ker vse narodne prireditve v Ormožu ali izven Ormoža so imele le tedaj kak pomen in uspeh, če se je pri-tegnilo okoliško kmetstvo prebivalstvo. Ormoških zavednih Slovencev je bilo

premalo, da bi brez okoliške kmetijske hrbtenice sploh kaj pomenili. Zato so se vršile vse prireditve skupno. Trditev, da se je veliko žrtvovalo za mešč. šolo, se da izravnati z dejstvom, da so okoliške občine še več žrtvovale za okoliško slovensko šolo takrat, ko v Ormožu ni bilo nobene slovenske šole. Da sta župana občin Pušenci in Hardek na nekem sestanku glasovala proti meščanski šoli, ne drži (glej zapisnik), glasovala sta samo proti novim denarnim dajatvam iz razloga, ker te občine nimajo nobene besede pri tej šoli in zato, ker je par Ormožančev sklenilo, da se naj okoliška šola na Hardeku z nekaj hišami vred priklupi k ormoški občini. To pa brez vedenja in preko občin Pušenci in Hardek, ki sta šolo zgradili. Pri tem vprašanju se medsebojne koristi križajo, pa samo po krivdi ormoške občine. Kar pa se tiče vzdrževanja občinske uprave, kropljenja cest, kanalizacije, vzdrževanja nočnih čuvajev, občinskega redarja in razsvetljave, pa je občanom Pušencev in Hardeka znano, da ormoške predvsi Dobrova, Lenta, Amerika in Kerče plačujejo doklade na direktne davke za ormoške interese in še v tem primeru ni bilo nobene pritožbe. Sicer bi se te kmetijske predvsi morale odžagati od Ormoža.

Ker bi občini Pušenci in Hardek si sami popravljali svoje ceste in mostove, občinskih revežev pa v teh občinah ni (v Ormožu pa dovolj), je jasno, da bi občina Ormož s priljubitvijo navedenih občin na davčni moči le pridobila. Tudi elektrarna, ki je napeljana v občino Hardek, bi se znatno ukrepila še v občini Pušenci.

Treba še razčleniti, kdo predstavlja mesto Ormož! Ker dopisnik navaja, da Ormož odklanja združitev z občinami Pušenci in Hardek! Vprašamo, če predstavljajo Ormož denarni zavodi, v katere so okoliški kmetje v boljših časih

naložili težke milijone? Ko pa je ta ali oni rabil posejilo, pa se je v mnogih slučajih moral obrniti s svojo prošnjo drugam. Nasprotujejo združitvi prebivalci kmetijskih predvsi? Ne! Tu biva kmetijski živelj, ki gotovo ni proti kmetu! Ali oni, ki živijo od kmeta in danes iščejo kmetško zaščito? Ne! Ti so na kmeta navezani! Kaj pa, če predstavljajo »Ormož« oni prebivalci mesta Ormož, ki so v lanskem letu pri plebiscitu izjavi glasovali za združitev in na tej strani je bila večina! Danes predstavljajo Ormož ne samo tisti, ki so bili tu rojeni, nego tudi oni, ki so se priselili in so tu davkoplačevalci. Ormoška meščanska šola bi sploh ne mogla obstati, če se ne bi ormoška osnovna šola in okoliška šola združili potom šolskega odbora v eno šolsko občino. Le na tej podlagi je krajevni šolski odbor bil v stanu, dati na razpolago prostore za današnjo meščansko šolo.

Pri vsej tej akciji gre pač zato, da okoliški kmetje ne bi smeli sodelovati pri ormoškem občinskem gospodarstvu! Ko se danes na višjih mestih potegujejo za kmeta in rešujejo vprašanje njegove zaščite, se v kmetiskem Ormožu sodelovanje kmeta odklanja po prislovi: »Kadar se kmeta rabi, se ga pritegne, ko pa je svojo dolžnost storil, se ga odslovi, kot se odslovi zamorca, ko je svoje delo opravil.«

Nekdanja rimska naselbina v Ormožu pa se ni priselila iz Runča, nego v 11. stoletju iz Ptuja, kjer je takrat bila naseljena rimska legija. Takratna predmestja so bila Pavlovci in Loperšice, dočim je današnja naselbina v Pušencih še bila prazna ravan.

Smatramo za nujno potrebno, da se občinski odbori vseh treh občin sestanejo, vidijo iz oči v oči, pobotajo in zedinijo.

Za občino Pušenci: Skoliber.

Za občino Hardek: Šoštaric.

ta. Zastopnik elektrarne g. nadinžener Kipach je obljubil, da se bo za stvar resno zavzel, da bodo te ovire čimprej odpravljene, o čemer bo splavarske interesente pisмено obvestil.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš. Kakor znano, je izredni občni zbor Kmetijske družbe dne 29. decembra 1932 sklenil, da bodi Kmetijska družba zadruga in ne več društvo. V smislu tega sklepa razglasa zadnji »Kmetovalec«, da mora vsak, ki hoče postati član zadruge, vplačati enkrat za vselej najmanj 1 delež, ki stane 10 Din, in s tem prevzame jamstvo za dvakratno svoto, ob enem izpolni dve pristopnici s črnilom in s čitljivim imenom, priimkom in bivališčem. Ena pristopnica ostane pri podružnici, druga se pa odpošlje Kmetijski družbi v Ljubljano. Povedano velja za vse stare člane, to je za one, ki so v letu 1932 bili družbeni člani. Novi člani pa morajo poleg deleža vplačati še 30 Din pristopnine, in to najkasneje do konca l. 1933. Vse nove člane sprejema glavni odbor Kmetijske družbe potem, ko so ugodili zgoraj navedenim pogojem. — Poleg tega pobira podružnica naročnino za »Kmetovalec« v znesku 25 Din in še 5 Din za kritje svojih stroškov, torej skupno 30 Din.

Stricu odgriznil v pretepu kazalec. Na Koških pri Mariboru so kuhali v neki hiši žganje in pili. V alkoholiziranem stanju je prišlo do pretepa, med katerim je odgriznil Friderik Ferk svojemu stricu Antonu Kranjcu kazalec na levi roki.

Smrt blage in mlade žene pod vozom. Iz Jarenine poročajo: Kruta usoda je posegla na dan 13. prosinca s svojo trdo roko v prijazni Jareninski vrh in iztrgala blago mamico od nežnih otročičkov. Ko so namreč proti večeru pripekljali na dom voz vejevja ali hoste, je pohitela gospodinja Rozalija Šef pomagat podpret voz, da se ne bi na precej nagnjenem obronku prevrnil. Čila in zdrava, polna matrne blagohotnosti, je pohitela k vozu, ali: voz se prevrne in skrbna žena je izdihnila pod njim svojo jasno dušo v mladostni starosti 27 let. Vsa okolica je vztrepetala v sočutju do nesrečne družine. Vlč. g. kanonik je, kakor vedno, tudi tukaj s svojo plemenito dobrohotnostjo nudil nesebično pomoč ter spregovoril ob grobu ganljive besede v tolažbo in ublaženje strašne nesreče. Hvala mu, Bog plačaj! Iskrena hvala tudi g. kaplanu in pevskemu zboru. Zaostala otročička 9 mesecev in 5 let starosti se vas bosta z nesrečnim očetom vedno hvaležno spominjala!

Zlata poroka odličnega rodoljuba. V prijaznem in vinorodnem Vajgnu pri Jarenini sta obhajala v pondeljek dne 23. januarja posestnika Ignacij in Julijana Zupanič zlato poroko. Gospod Zupanič je v širni mariborski okolici in še daleč preko nje znana in odlična osebnost. Oče Ignacij Zupanič je slovit vinogradnik, značajan rodoljub in nemahljiv katoličan. Rojen je bil v Jelenčah pri Pesnici dne 27. julija 1853 kot zakonski sin kmeta Jožefa Zupanič. Poročen je bil dne 23. januarja 1883 v Jarenini z Julijano Šmirmaul, zakonsko hčerko kmeta Janeza Šmir-

70letnico bo slavil 31. januarja uslužbenec Cirilove tiskarne — dobroznani Blaž Klavžer. Rodil se je zadnjega januarja 1863 v Koprivnici. Pri pokojnem škofu dr. Napotniku je služil 20 let za kočijaža in v Cirilovo tiskarno je vstopil kot hišnik 22. svečana l. 1911. Od vstopa do danes pomaga tudi pri tiskarskih strojih in je posebno izdatna pomoč pri odpremi »Slovenskega gospodarja« na pošto. Naš dobri, vedno veseli in dobrohotni Blaž že vozi »Slov. gospodarja« nad 20 let na pošto in radi tega želi krepki slovenski korenini Blažu naš list zdravja in zadovolja tja do skrajnih mej človeškega življenja!

Obesil se je na svojem stanovanju v Studencih pri Mariboru 27letni železničar Viktor Vidmar. Pred obupnim dejanjem je bil na pokopališču na Pobrežju, kjer je igral za umrlim tovarišem. Vzrok samomora ni znan.

Ovire pri splavarstvu. V naši Dravski dolini je za razmah lesne industrije glavni pripomoček splavarstvo. V

kraju od Fale do Dravograda se napravi letno okrog 600 splavov. Pri tem je zaposlenih precejšnje število delavcev, ki si z razmeroma lepo plačo pri splavarstvu zaslužijo svoj vsakdanji kruh. Za levi dravski breg je splavarjenje važnega pomena, ker nudi Drava s svojim tokom najprikladnejše prometno sredstvo. Zadnje čase je nalezelo splavarstvo pri »Elektrarni Fala« na precejšnje težkoče. Elektrarna ni hotela prepuščati splavov v nalašč za to urejenih napravah z izgovorom, da ima Drava prenizki vodostaj. Tako postopanje je povzročalo splavarskim podjetnikom ogromno nepotrebnih stroškov, ker so morali splavarji nad jezo les raztovarjati in ga nato z vozm nad 1 km daleč voziti, kjer so ga morali zopet natovoriti na splav. Da prizadeti zaščitijo svoje stare splavarske pravice, so se dne 14. januarja t. l. zbrali v gostilni Dabringer v Mariboru na stanek. Povabili so tudi zastopnika »Elektrarne Fala«, g. nadinženerja Kipacha. Skromne zahteve splavarjev napram »Elektrarni Fala« so bile samo te, da bi se tudi ob nižjem vodostaju neovirano propuščali splavi in to na lastno odgovornost splavarjev, kar se je to vršilo do predlanskega le-

maula v Vajgnu, kjer je prevzel krasno posestvo. Poročal ju je ženinov brat J. Zupanič, tedanji kaplan pri Sv. Urbanu pri Ptuju. Priče-starešine sta bila Jožef Ornik, krčmar in mesar v Jarenini, in Friderik Šmirmaul, kmet v Gačniku. V srečnem zakonu se je Zupaniču rodilo 7 otrok, od teh sta dva umrla. Hčerka Marija je posestnica v Framu, sin Lojze, ki je bil oblastni poslanec in odbornik, pa gospodari od leta 1919 na domačiji v Vajgnu po vzgledu svojega očeta. Julka je posestnica na Drankovcu. Inž. Ivan je ravnatelj Kmetijske šole na Grmu, a Ivanka gospodinji na lepem Grahornikovem posestvu na Ranci. S hišo Zupaničevih in posebno še z očetom Ignacijem je tesno združena zgodovina Jarenine in našega obmejnega ozemlja. Zupaničevi so že od nekdanj trdni granitni stebri slovenske in katoliške zavesti v naših krajih ter širitelji gospodarskega napredka in dobrodelnosti. Z mnogoštevilnimi prijatelji slavlencev se raduje tudi »Slovenski gospodar« ob tem jubileju ter kliče: »Očeta Ignacija in mater Julijano naj Bog živi še dolgo vrsto let!«

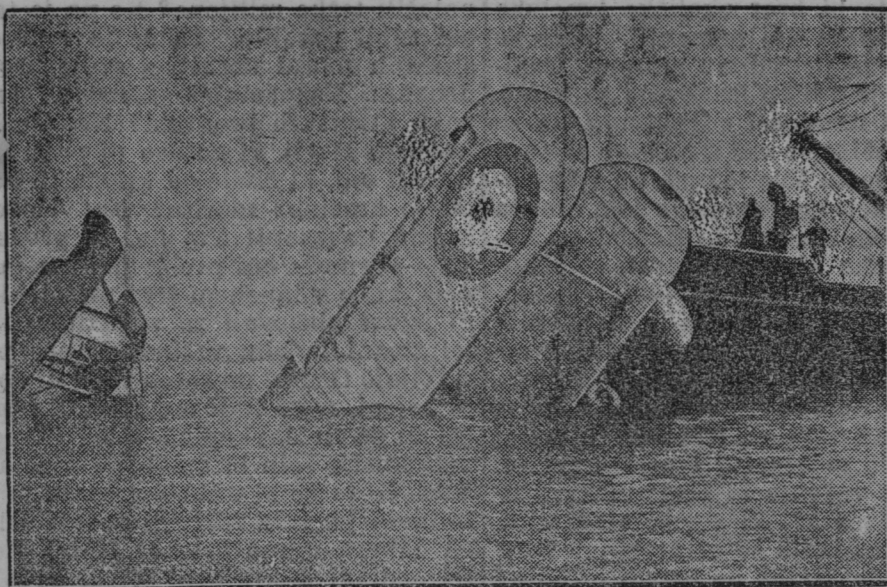

Dva benediktinca sta se odpeljala iz samostana Sv. Bernard v osrednjo Azijo v Tibet, kjer nameravata ustanoviti samostan.

Vlomilci odpeljali iz kleti sod vina. V Skrbajah pri Majšpergu so se oglasili vlomilci v kleti posestnice Marije Kodrič, ki je bila odsotna in je bila navzoča kot čuvarica neka gluha žena. Lopovi so odpeljali iz kleti hektoliterski sod vina, iz stanovanja pa so pobrali meso in špeh.

Kolarsko orodje je bilo ukradeno iz delavnice posestniku Antonu Kanlerju v Krčevini pri Vurbergu.

Po mesecih razjasnjen umor. Pred dobrimi desetimi dnevi je naplavila Mura pri Murskem Središču moško truplo, ki je imelo na prsih 5, na hrbtu pa 20 ran, ki so bile prizadjane z no-

Veliko angleško letalo je ponesrečilo v morju pri mestu Plymouth. Ena oseba je utonila, 8 je bilo težko ranjenih.

žem. Zabodljaje je bilo videti le na srajci in ne na zgornji obleki. Neznavec je moral biti umorjen med spanjem in nato vržen oblečen v reko. Po užigalniku, katerega so našli pri umorjenem, so orožniki dognali, da gre za 29-letnega Ivana Čizmešija, ki je zginil nenadoma lani oktobra iz Gornje Bistrice pri Dolnji Lendavi. Omenjeni je že presedel kazen radi uboja brata. Po vrnitvi iz kaznilnice je živel s svojo sorodnico in vdovo Verono Čizmešija. Ivan je bil surovina in je večkrat grozil Veroni in njenemu 19letnemu sinu Ignacu. Po najdbi Ivanovega trupla so orožniki prijeli Ignaca, ki je priznal, da je umoril s svojima bratrancema Jožefom in Štefanom Vučko Ivana 25. oktobra zvečer, ko je surovina po grožnjah in razsajanju se slekel in zaspal na postelji. Trojica je spečega Ivana obdelala s koli in noži do smrti. Mrtvemu so oblekli zgornjo obleko in ga zanesli v Muro. Morilce so predali v zapore v Doljno Lendavo.

Graničar ustrelil na meji begunca. Graničar je prijel v Prekmurju ob madžarski meji sumljivega neznanca in ga gnal proti stražnici v Sabolahošu pri Dolnji Lendavi. Med potjo se mu je neznanec iztrgal in skušal utesi na Mad-

žarsko. Graničar je ustrelil, zadel ubežnika v glavo, da je obležal na mestu mrtve. Komisija je dognala, da gre za Madžara Šandorja Trejber. Ni dognano, kaj je iskal ustreljeni na našem ozemlju in zakaj je skušal pobegniti.

Nesreča pri vstopu v vlak. Dne 17. t. m. je hotela vstopiti v Laškem v vlak posestnikova hči Marija Božič z Gomilskega. Padla je pri vstopu tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo.

Požar sredi Ljubljane. Dne 17. januarja zjutraj je izbruhnil v skladišču modne trgovine g. Magdiča v I. nadstr. Jadransko-podunavske banke na Aleksandrovi cesti v Ljubljani ogenj. Gasilci so kmalu preprečili razmah nesreče, a vendar je škoda za nekaj stotisoč Din, ki je pa seveda krita z zavarovalnino.

Občutna požarna nesreča. Mlademu posestniku Alojziju Senožetniku v vasi Gojzd pri Kamniku je uničil požar veliko gospodarsko poslopje in znaša škoda 150.000 Din. Zavarovalnina je malenkostna.

Smrt deklice pod ledom. Dne 17. t. m. je pregledoval gostilničar in mizar L. Grabner v Motniku na Kranjskem led, ki je bil nagromaden na dvorišču na posebnem odru za umetno napravljaja-

V severoameriškem mestu Los Angeles so si postavili brezposelni zasilna stanovanja, kakor nam kaže enega slika.

nje ledu. Poleg krčmarja je stala njegova osemletna hčerka in še ena deklica. Iz nepojasnjenega vzroka je oder popustil in prekoviseči led je pokopal trojico pod seboj. Izpod ledu so potegnili krčmarja s težjimi notrajnimi poškodbami in lažje poškodovanega starejšega dekleta, Minko pa — mrtvo.

Zaklal ga je. V Gorenji vasi na Trati pri Jaketu pod Klancem na Kranjskem so se zbrali fantje in dekleta na preji. Pili so ter plesali in se končno sprli in stekli. 22letni Jože Remček je prerezal 26letnemu Cirilu Jenku žilo dovodnico na vratu in je zaboden izkrmavel.

Vlom. Neznani vlomilec je odnesel iz spalnice krčmarja Gabrijela Ferjana v Ribnem pri Bledu hranilno knjižico na 6000 Din in v njej za 500 Din bankovcev. Kuharici Neži Ferjanovi, ki sicer stanuje v mežnariji, a je imela pri Ferjanovih shranjenih 70 kron in nekaj cekinov, je tudi vlomilec vse odnesel. Na postelji je pustil po opravljenem poslu dolg nož.

Vse cenjene naročnike, ki hočejo biti zavarovani, še enkrat opozarjamo, da mora biti celoletna naročnina plačana do 31. januarja 1933. Naročnike pa, ki še niso nič plačali za tekoče leto, prosimo, da isto vsaj deloma takoj storijo, ker drugače smo primorani, jim ustaviti list. »Slovenski gospodar« stane za celo leto 32 Din, za pol leta 16 Din in za četrt leta 9 Din. — Upravništvo.

Današnji morski roparji

Moderne morske tolovaje je dobiti po vzhodno-azijatskih vodah in so tamkaj kolovodje Kitajci. Na Kitajskem obstojajo danes kakor nekdanje tajne družbe, ki se ukvarjajo z morskimi ropi in so na delu na poseben in daleč segajoč način.

Kitajci se podajo na krov poljubne

Francosko kazensko kolonijo Cayenne v južnoameriški Guyani bodo omilili. Levo jetnik v zaporni celici, desno pri prisilnem delu.

ladje, o kateri so prepričani, da prevažajo kaj dragocenega. Zakrinkani tolovaji ne potujejo kot nosači ali kuliji, ampak kot potniki I. razreda. Kakor hitro se bliža ladja obali, katero so lopovi poprej natančno preiskali in kjer so skriti pomagači, napadejo posadko in druge potnike. Kdor se ustavlja, ga enostavno ustrelijo. Nato izropajo celo ladjo, se podajo s plenom v rešilne čolne in odveslajo na kopno. V vseh na ta način izvršenih ropih se je izkazal pogon za roparji brezuspšen.

Na Kitajskem naletimo na čisto enake razmere kakor so vladale tedaj, ko so tvorili morski roparji dobro organizirane družbe, ki so razpolagale s celim brodom. Krog katerega je bilo vedno pri rokah nad 10.000 mož. Kitajski morski tolovaji so bili na svojih pohodih tako spretni, da so zašli zelo malokdaj v kako past. Nепrestani uspehi in sreča so privabili tudi beloločce, da so se lotili ropanja na morju. Tolovajski pohodi belih niso bili daleč tako uspešni kakor kitajski. Delokožcem ni skoro nikdar uspelo, da bi bili zginili na suhem brez jedi, ker so vzbujali

mного več pozornosti nego domačini.

Kitajci so se šolali tudi po drugod. V novejšem času se je ponovno pripetilo, da so bile ladje, ki so se nahajale na potu od Mehikanskega zaliva, a so jih izropali med vožnjo navidezni potniki. Tudi te vrste morski roparji so zbežali z ladje v rešilnih čolnih.

Nekaj precej neprijetnega je doživel brazilijanski parnik, ki je odpeljal iz srednjeameriške luke. Naenkrat ga je začela preganjati majhna, naglo vozeča ladja. Ladja je prežala v bližini neobljudenega otčja in je dajala znamenja na pomoč. Kapitan ni zaupal klucem in je vozil naprej, ne da bi se zmednil za preganjalo. Takoj se je izkazalo, da je navidežno ogrožena ladja prav naglo vozila, povrh je še bila oborožena z majhnimi topovi in strojnimi, iz katerih je obstrljevala parnik. Brazilijanski parnik je ušel nevarnosti le z najhitrejšo vožnjo.

Doživljaji po vseh raznih morjih dokazujejo, da morsko tolovajstvo nikakor ni zatrto in iztrebljeno.

»Ana, ti edina si pričala resnico. Jaz tega nisem storil. Odpusti mi, kar sem ti prizadejal hudega!«

Nato se je mirno dal odpeljati; ne da bi ženo, ki je obupno iztegovala proti njemu roke, le enkrat še pogledal.

Ozamljena.

Prešlo je deset dni po sodbi. Gospodinja Ana je sedela pri mizi. Oblečena je bila v črno obleko. Nikoli več se ni nameravala obleči v svetlo. Na klopi pri steni je ležal sin Karel. Ležal je tiho, z odprtimi, steklenimi očmi, kakor človek, ki je pravkar umrl. Ušel je bil iz gimnazije.

Žena je držala v roki pismo. Pismo ni imele ne nadpisa ne podpisa.

»Niso me obsodili na smrt, kakor sem želel. Imeti me hočejo zaprtega dvanajst let; toda v kratkem mi bo milost naklonila smrt. Tedaj mislita na to, da sem zopet prost. Tole pismo je prvo in zadnje, ki vama ga pišem. Nimam vama več kaj povedati. Imejta me za mrtvega.

Mesto

»brezposelnosti«.

Zgodilo se je že, da je postalo prebivalstvo celega mesta brez posla. Redkejši je pa slučaj, da si zgradijo brezposelni iz lastnih sredstev celo mesto. To se je zgodilo pred vrati argentinske prestolnice Buenos Aires v Južni Ameriki. Prebivalci nove kolonije so krstili naselbino na imeno »brezposelnost«. V 700 enodružinskih »hišah« in »vilah«, kakor imenujejo brezposelni svoje kočure, prebiva tamkaj 1500 ljudi, za katere ni bilo strehe v mestu. Po največ so to inozemci: Nemci, Italijani, Slovani in Grki. Polastili so se praznega zemljišča ob robu

Pavel Keller:

3. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Porotniki so najpoprej zajutrkovali, medtem ko so čakali zura na njihov izrek nesrečni človek in sodniki; nato so izvolili, kakor prejšnje dni, graščaka s Kolovca za predsednika. Kolovski pa je izvolitev odločno odklonil. Bil je edini izmed dvanajstih porotnikov, ki je glasoval za to, da je obtoženec nedolžen.

Štefan Colnar je bil obsojen na dvanajst let ječe in na deset let izgube časti.

Med pričami je smrtnobleda sedela gospa Ana Colnarjeva.

Pričala je bila za svojega moža, češ, da on takega dejanja ni zmožen; toda niso je zaprilegli.

Ko je bila sodba izrečena, je Štefan Colnar na glas zaklical:

FANTOM IN DEKLETAMI

Pismo iz Sinja v Dalmaciji. Vsem dragim čitalcem »Slovenskega gospodarja« pošiljam iz Dalmacije najlepše pozdrave gori v prelepo, zeleno Štajersko, kjer sem po poldrugoletnem službovanju zapustil polno prijateljstvo, in zlasti med Vami, vrli delavski in kmečki fantje in dekleta v Gornjemgradu in okolici. Več kot pol leta že smo ločeni, toda ločitev je samo zunanja, ker misli so čisto gori, zlasti sedaj v zimski sezoni, ko obhajamo obletnico tistih pristrčnih večerov pri petju in pri skušnjah za dramatske predstave v — kot slišim — umirajoči Čitalnici in v Prosvetnem društvu. Pa zopet pri predavanjih, na izletih ter tudi v zvoniku pri pritrkavanju. Vrlo me veseli, da je isto veselje do dela ostalo pri vseh, da pa žanjete zaslužene uspehe, Vam iskrenega srca čestitam. Dragi fantje, vrla dekleta, ostanite na sicer trnjevi poti katoliške prosvete, da boste nekoč steber našega malega, a kulturnega naroda v naši veliki in lepi državi! V Dalmaciji, kjer zdaj živim, bridko manjka prosvete, kako je narod tu zaostal na kulturnem polju, to je žalostno. Po celih vaseh ne najdem niti papirja, kamoli kako knjigo ali kak časopis. Često si mislim, zakaj vse to? Premalo brige s strani avstrijske vlade, a še bolj domače inteligence. Saj skoro tri četrti ljudi ne zna niti čitati, veliko pa jih je, ki so se sami naučili. In vendar je narod bistrega razuma, zelo dovzeten za kulturo, velik je vinograd, le delavcev je malo. Drugič Vam bom nekoliko popisal življenje v Dalmaciji, šege in običaje, Sinj in okolico, za danes pa vsem cenjenim čitalcem najlepše pozdrave od Vašega prijatelja Ranta.

Vsa športna, telovadna, prosvetna, kulturna, gasilska in društva Rdečega križa v Mariboru in okolici, ki prirejajo koncerte, gledališke predstave in zabave s plesom ali brez plesa, katere prireditve podlegajo taksi po tar. postavki 99 zakona o taksah, se opozarjajo, da vsako tako prireditev najkasneje 24 ur pred

pričetkom prireditve prijavijo Glavnemu oddelku finančne kontrole v Mariboru ter predložijo potrdilo o plačani taksi, odnosno potrdilo, da je prireditev takse prosta.

Hoča. V nedeljo dne 29. januarja se vrši po večernicah v Prosvetni dvorani v Hočah redni občni zbor Prosvetnega društva. Člani, ki se zanimajo za delovanje lanskega odbora, pridite. Poslali bomo vsem članom osebna vabila, ki bodo veljala tudi kot vstopnice, zato jih prinesite s seboj. Letno članarino lahko poravnate tudi na občnem zboru.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 29. t. m., ob treh popoldne v Prosvetnem domu narodno igro v petih dejanjih »Domen«. Vsi prijazno vabljeni! Pridite! — Fantovski odsek že ima nad 60 navdušenih članov. S kakim veseljem se udeležujejo »estankov, kjer so kakor družina zbrani okrog voditelja. Fantje, pogum in s korajžo naprejš!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Katoliško prosv. društvo »Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi v razvedrilo za pustni čas v nedeljo 29. januarja, popoldne po večernicah, v dvorani Narodnega doma s spremljanjem šaljivih pesmi igrati: »Učiteljica«, komedija v treh dejanjih in »Junaki«, burko v enem dejanju. K poštenemu pustnemu razvedrilu vsi prav pristrčno povabljeni!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Katoliško izobraževalno društvo pri Sv. Trojici v Slov. goricah priredi gledališko predstavo »Vladimir Vili-grajski« v petih dejanjih v samostanski dvorani v nedeljo dne 29. januarja, popoldne po večernicah. H krasni viteški predstavi vsi povabljeni! — Odbor.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Pri nas se je pojavilo na dan smučarstvo. Nekaj posebnega za na deželo, kaj ne? Odrasli, pa tudi otroci se smukajo. Zakaj pa, ker se hočejo s tem le razvedriti, si privoščiti malo poštene zabave. Vsakdo je potreben malo razvedrila, posebno v zimskem času. Tudi za zdravje ni dobro, če se presedi celo zimo pri topli peči. Zato pa vse one, ki se ne znajo smukati in ne morejo, obveščamo, da se tudi za nje obeta dan, ko se bodo pošteno razvedrili ter iz srca nasmejali, in to zopet v našem Društvenem domu dne 5. februarja t. l. Cerkvni pevski zbor vprizori na to nedeljo veseleigre »Redoljub iz Ameri-

ke«. To je zelo zabavna igra s petjem v treh dejanjih in bo vsakega zadovoljila. Na sporedu je dalje spevoigra »Srce in denar« v enem dejanju. To igro morajo videti vsi naši ženin in neveste, domači pa tudi sosednji. Prej naj ne grejo h poroki, ker v tej igri bodo videli nazorno sliko, kaj naj pri sklepanju zakonov prevladuje. Minka bo jim pokazala v tej igri, da pri poroki, glavna stvar je srce, ne pa denar. In pravi srečen zakon je le tam, kjer se združita vzajemno zvečto srce in denar. Tretja točka te prireditve je kuplet »Časnikarja«, komičen dvospev. Ta točka pa bo posebno zadovoljila vse naše gospodične ter vse one, ki so se nameravali v letošnjem predpustu oženiti ali omožiti. Torej vsak bo prišel na svoj račun. Gotovo se nekateri spominjate lanske pevske prireditve, ko se je vprizorila »Mlada Breda«, ali je bilo komu žal? Ne. Zato pa prvo nedeljo meseca februarja vsi stari in mladi v Društveni dom. Kder ne more peš, naj se pripelje. Vabimo vse domačine, posebno pa še naše sode: požrtvovalne Malonedelčane in Velikonedelčane!

Središče. V nedeljo dne 29. t. m. se zopet pojavi po sedmih letih na našem odru v Društvenem domu »Deseti brat«. Gotovo pride z njim tudi smešni Krjavelj. Ali nastopi tudi Krjavljeva koza, še ne vem. Če si rado-veden, pa pridi še ti v Društveni dom ob pol 7. uri.

St. Ilj pri Velenju. Dne 2. februarja (to je na svečnico) ob pol treh popoldan priredijo v koorist Sadjarski podružnici naši fantje in dekleta dve burki: »Strah z dolgo roko« in »Prijeljen stan je zaničevan«. Pod vodstvom gojenca orglarske šole v Celju M. Jelena bodo tudi zapeli par lepih pesmi. Torej, sosede, na svidenje v topli dvorani Društvenega doma!

Gornji grad. Kljub slabemu vremenu je v nedeljo dne 15. januarja občinstvo od blizu in daleč napolnilo kaplanijsko dvorano do zadnjega kotička. Pa tudi v soboto zvečer so bili vsi sedeži razprodani, tako da lahko rečemo, da je bila udeležba nad vse zadovoljna, ker igra »Prekleta« je bila v vseh ozirih prav dobro predvajana, za kar gre v prvi vrsti najlepša zahvala g. Jamniku in gđc. Vrabičevi, v drugi vrsti pa vsem igralcem, ki so pri tem sodelovali. Za vse neslane opazke bodi jim v zado-

Kako škoda, da je zadela krogla v vojni le mojo levo ramo. Samo pol pedi na desno bi bila morala iti, v srce; potem bi nam bilo vse to prihranjeno. Eno prošnjo imam še: grunta nikar ne prodajajta. Vajino življenje bo sicer težko, ker so vsi ljudje proti meni. Kako prihuljeni so stali tam v porotni dvorani! Toda grunta ne prodajajta! Stoletja so živeli Colnarjevi na njem, sami cenjeni ljudje. Karel naj ga zopet spravi v dobro ime. Ostane naj v šoli, da bo izobražen in si pridobil ugled.

To je moj testament.

Poljubljam ti, draga Ana, pridne roke in ob-jokane oči. Če bom mogel še moliti, ne vem. Previdnost naj bi bila vodila kroglo malo bolj proti desni strani. Če pa še najdem kdaj pot domov k Bogu, potem z njim ne bom o ničemer drugem govoril, kakor o svoji zvesti ženi, o svojem vrlem sinu in o svojem ljubem gruntu.

Ostanita zdrava! Pisati mi ni treba! Mrtvih ne smeš buditi. In vidva mislita vedno na to, da sem mrtev.

Tako je bilo napisano v pismu. Prišlo je vče-

raj. Od tega trenutka dalje sta mati in sin komaj kaj izpregovorila, jedla nista nič. —

Leno je zavijal veter okrog oglov. Pes na verigi je cvilil. Tedaj je Karel vstal. Bil je lep, močan dečko sedemnajstih let. Mati se ni genila. Vedela je, da je odšel sedaj iz hiše, izpušcat psa. Fant ni mogel gledati, da bi se mučila kaka žival.

Kaj je zalajal pes kar naenkrat tako naglas? To ni bilo veselje nad tem, da ga je izpustil.

Fant se je vrnil v hišo.

»Mati, ali veš, kdo je zločinec?«

Mati ga je strme gledala.

»Naš sosed Medven.«

»Ili je zalajal pes nad njim?«

»Stal je ob plotu in je gledal na naš studenec ... sedaj v temi.«

»Pričal je proti očetu.«

»S tem lumpom, Jerasom, je rekel, sta opazovala, kako je preganjal oče Katrico. Da pa se potem ni več brigal za to reč, ker je v sovraštvu z nami.«

mesta in si zgradili tu svoje lastno »mesto«. Iz odpadov v sosednem vele mestu, iz pokrovov od zabojev, iz pločevine, konzervnih škotel in zavrženih posod za olje so si postavili nova bivališča. Novo mesto poseda celo svoj lasten glavni trg. Največja težava te nove naselbine je pre-skrba prehrane. Dva-krat dnevno se vlečejo cele kolone od hiše do hiše, da zbirajo živila. Najbolj izurjeni nabiralci morajo v najrevnejše ulice. Nabrana živila se razdelijo dvakrat na dan na enake dele. Med temi brezposelnimi vlada popolna solidarnost. Italijanski brivec striže lase avstrijskemu

ščenje, da je znano povsod, da člani Katoliškega prosvetnega društva v Gornjemgradu kaj slabega sploh ne igrajo ter da njih predstave privabijo ljudi od več ur daleč. Ker so bile dosedaj na vrsti samo resne igre, so se igralci odločili, da pokažejo še enkrat na odru tudi kaj veselega in zabavnega; zato bodo igrali meseca februarja Vombergarjevo »Vodo«, ki bo posebno pomembna tudi za Gornjigrad ter bo vzbudila vsem obilo smeha in zabave. Torej tudi takrat na veselo svidenje!

Pišce. V nedeljo dne 29. januarja t. l. pop. ob pol treh bomo ponovili igro »Guzaj« v petih dejanjih in šestih slikah, ki je dramatisirana po Golečevi povesti istega imena. Kdor je igro videl na Štefanovo, vsak pravi, da jo bo šel še gledat. Pa ne bomo Guzaja v njegovih slabostih posnemali v življenju, ampak Guzaj nam je le vzgled, kakšni ne smemo biti. Zato bo pa tokrat tudi zelo nizka vstopnina, da bo lahko vsak prišel na svoj račun. Na svidenje torej v nedeljo! Tud okoličane vabimo, da vidijo sliko tistega, ki je nekdanj rogovilil po njihovi okoli. Pridite!

Kriza igralnic.

Kakor je videti, so dogospodarile vse največje evropske igralnice, ker ne posedajo nikdo, kar bi še lahko zaigral ter zgubil. V kolikor so igralnice zasebna podjetja, so njih lastniki v sedanji krizi hudo prizadeti.

V Nizzi ob francosko-italijanski srednjezemski morski obali je bila pozidana pred dvema letoma nova in razkošno opremljena igralnica. Lastnik je bil uverjen, da bo dobil tekom dveh let v stavbo zazidani denar nazaj z visokimi obrestmi. Že tekom prvih 5 mesecev je zgubil 3 milijone, nakar je prezidal igralnico v garažo.

Tudi v Monaco (blizu tam, kjer je zgoraj omenjena igralnica) je danes slabo. Prebivalci te samostojne države so bili davka prosti, ker so vse izdatke lahko krili z dobičkom igralne banke. Danes so upeljali tudi v Monaco splošno dolžnost plačevanja davkov. Le tu in tam še obiščejo kaki turisti igral-

ne dvorane v Monaco, a le iz radovednosti, da si ogledajo promet, ne da bi sami igrali.

Največji dobički so bili priigrani v Monte Carlo, Cannesu in Deavillu. — Monte Carlo je kasiral povprečno v navadnem letu čisti dobiček pol milijarde Din. Danes so tudi tamkaj igralne mize nezasedene. Lastniki igralnih podjetij so se prepričali, da ni več občinstva, ki bi zmoglo plačilo zaigranih svot.

Igralnica v Biarriču (ob francosko-španski meji) je bila ponujena na prodaj za 5 milijonov. Ni se javil niti eden kupec, čeravno so bile podane vse možnosti na dobiček. Celi del mesta, na katerem so zgrajeni hoteli in druge stavbe, je bil last nekdanjega umivalca steklenic, ki je znal iz omenjenega francoskega zdravilišča izvleči neizmerno bogastvo. Ko mu je ponujal pred leti med preletom Rokavskega zaliva smrtno ponesrečeni belgijski žid Löwenstein 40 milijonov za posest, ni prejel na ponudbo niti odgovora. Danes se ne morejo znebiti dediči umivalca steklenic igral-

nice niti za 5 milijonov. Tudi znamenje časa!

Nekatere znamenite igralnice so začele nadaljevati gledališke igranke ter filmske dive, ki tvorijo privlačno moč za lahkožive bogataše.

Za francosko državo pomeni kriza v igralnicah težko zgubo. Veliko so nesli davki na vstopnice in na igralne karte. Čisti državni dobiček francoskih igralnic je vrgel leta 1929 — 2 milijona frankov, leta 1930 je bilo opaziti znatno nazadovanje, danes je ta vir usahnil.

Hudo je udarila usoda francosko igralnico Le Touquet, ki se je nekoč veselila obče priljubljenosti. Predvsem so našli tamkaj na živalski način ob priliki sprehoda umorjeno in izropano Angležinjo. Obiskovalce igralnice bi naj dovažalo in odvažalo posebno letalo, ki je ponesrečilo s potniki vred. Igralnico Le Touquet so zaprli zaradi preslabega obiska.

Ali še bo sploh kedaj zasijala igralnicam boljša bodočnost, je prav težavno vprašanje.

Lokovica-Prevalje. Obmejna dvorazredna narodna šola v Lokovici pri Prevaljah — edina nam še ostala šola divne Podjunske doline — je na tih način v obliki lepe in pristrčne božičnice proslavila dne 15. t. m. desetletnico, odkar je (dne 30. septembra 1922) ob končnoveljavni razmejitvi, pripadla Jugoslaviji. Prejšnji dan je deca te šole z živahnimi vzkliki, z zastavicami v rokah ob okrašenih oknih svoje šole pozdravila naše koroške pevce kot prva ob vstopu na jugoslovanska tla, drugi dan je sama pri bogatem vzporedu manifestirala ob spominu na osvoboditvi svoje šole in v želji po skorajšnji združitvi vseh koroških bratov z nami, ko je krepek deček deklamiral med drugim: Bratje preko Karavank! Ljubite se, bodite edini, da boste silni vi in vaši sini, ki rešili nas bodo zank! in je koroški pevski zbor zapel prelepo »Tam, kjer teče bistra Zila.« Pri

proslavi je bila dvorana natlačeno polna. Počastili so proslavo s svojim obiskom še tudi: vlč. g. župnik Hornböck iz Mežice, kateri je bil dolgoletni katehet te šole pred prevratom in po njem do leta 1931; gč kaplan in katehet tukajšnje šole J. Sem ter ravnatelj mežiške meščanske šole g. Hergouth z gospo soprogo, ter mnogo gostov iz onkraj meje. Šola, ki je priredila proslavo, leži tik državne meje in je pripadla naši državi po dveletnem avstrijskem gospodstvu od leta 1920 do 1922, popolnoma izpraznjena do zadnjega žebila. Z razmejitvijo je bil jugoslovanski del občine Libuče, ki je obdržal svoje ime, zelo okrnjen in zato gospodarsko osirotel. Libuški občinski odbor oziroma krajevni šolski odbor v Lokovici s predsednikom g. Gradišnikom, je imel za tako siromašno občino veliko stroškov, da je šola v borih desetih letih zopet uredil, opremil in renoval, posebno ker se je šola — prej enorazrednica — razširila v dvorazrednico. Po zaslugi komisarja bivše mariborske oblastne samouprave g. dr. Leskovarja, je dala ista šoli 10 tisoč Din podpore, s čimer je bilo silno mnogo

tovarniškem delavcu, nemški ključavničar pritrdi madžarskemu sosedu ključavnico na vrata.

Najstarejša trgovska tvrčka na svetu

je v Stockholmu na Švedskem, ki že trguje od 12. stoletja naprej, kar dokazujejo do danes ohranjene listine.

Cesarja Leopolda II.

je neki večkrat v vojnah ranjeni vojak zaprosil, da se mu poviša plača, katero je dobival kot invalid. Cesar ni bil ravno najboljše volje in zato je prošnjo odbil z kratkimi besedami: »To ne gre, moja blagajna ima luknjo.«

»In moja glava, veličanstvo, ima pet lukenj in vse sem dobil

Zopet je začel lajati pes, nato pa se je kmalu pomiril.

»Učitelj prihaja,« je rekel sin.

»Kako veš to?«

»Čutim. Ali mu bova odprla?«

Mati je prikimala.

»Dobro misli o nas. Odpri vrata!«

Bil je res stari učitelj. Brez besede je segel ohema v roke. Najprej so molčali vsi, trle so jih prav hude skrbi. Nato je starček izpregovoril.

»Prišel sem . . . če bi me kdaj utegnila kaj potrebovati . . . da prideta k meni ali pa me pokličeta.«

Fant je skočil kvišku.

»Gospod učitelj, le eno naj vas vprašam: ali imate mojega očeta za krivega?«

»Bog sam ve, kaj je res.«

»Če nimate povedati nič drugega, gospod učitelj, potem je najbolje, da zopet odidete.«

Mati ga je posvarila; fant pa je le kljuboval.

Tedaj je starček prijazno rekel:

»Nekaj ti porečem, mlada vihra ti: Colnarji imate vročo kri. To ni kaj pride. Če bi bil sedel

med porotniki, bi bil krivdo ravnotako zanimal, kakor jo je zanimal gospod graščak s Holovca.«

Fant se je vnel; tudi materine oči so se široko odprle in roke so ji rahlo trepetale.

»Ali je gospod s Holovca res . . . ali je res?«

»On je krivdo zanimal; drugih enajst je na žalost reklo: da. Sam mi je povedal to.«

»Naj mu Bog povrne!«

Sedaj šele sta povabila učitelja, naj sede.

»Prišel sem pravzaprav zaradi Karla. Ušel je iz gimnazije. Ali naj bo s tem tudi njegovega študiranja konec?«

Fant se ni premaknil. Jokaje je pomolila mati pismo svojega moža »ez mizo. Učitelj ga je bral zelo ganjen.

»Da,« je vzdihnil, »to je zelo hudo!«

Nato je zavladal v sobi globok molk, mrtvaški molk po odmrli sreči. Ura na steni je trudno nihala. Tisto uro, ko je bil Colnar obsojen, je obstala. To je bila povedala dekla.

»Naj stoji,« je tedaj rekel Karel, »naj stoji to dolgo, dokler oče ne bo opran. Kaže naj

pomagano. Tudi, da je mogla biti proslava letos izvedena in je moglo biti obdarovanih vseh 86 otrok, sorazmerno s premoženjskim stanjem njihovih staršev ter marljivostjo dece, vkljub gospodarski stiski ter težkim krajevnim razmeram, je največja zasluga Družbe sv. Cirila in Metoda, ki je prispevala 1500 Din, banske uprave, ki je dala 400 Din, Kolu Jugosl. Sester v Mežici, ki je podarilo 300 Din in posodilo opremo za oder in igro. Dalje so podarili krajevni odbor Rdečega križa v Prevaljah, oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani, Bratovska skladišča v Prevaljah vsako po 200 Din. Tudi zasebniki, podjetja, trgovci, obrtniki, gostilničarji, mesarji, Delavska pekarna, konzumna društva, posebno I. Del. kons. društvo, itd. iz Prevalj, Mežice in Guštanja, so v denarju in blagu mnogo prispevali k dostojni proslavi in lepi obdaritvi naše dece. Tvrški Skabrne in Stermečki, nekaj knjigaren in banovinska založba so se spomnili z lepim darom v blagu, v denarju in v šolskih potrebščinah naše dece. Posebno pa je povdariti krajevene činitelje, ki so z delom, v blagu in denarju žrtvovali vsak po svojih močeh, da čim lepše poteče proslava in da so pripravili pridni koroški dečici veselo presenečenje. Osebito tukajšnja posestnica in trgovka gospa Kralj, g. župan Gradišnik, trgovec g. Ortan, kmetje g. Aleško, Hainc in Kumprej iz Št. Danijela so mnogo žrtvovali k-proslavi, posebno za novo ustanovljeni šolski oder, za katerega je tukajšnji Podmladek nabral v prostovoljnih prispevkih lepo svoto 170 Din. Po zaslugi g. župnika Hornböcka in na osebno intervencijo sosedu Šmihelčanu presviti. Ljubljanskega škofa dr. Rožmana je prejela šola tudi 30 katekizmov. Vsem še enkrat izreka najtoplejšo zahvalo: upraviteljstvo šole.

Sv. Jernej nad Muto. Malo kedaj se v časniku bere ime tega kraja, zato sporočimo sedaj nekaj novic. Za božične praznike so naredili šolarji skupno z g. šolskim upraviteljem velike jaslice in postavili lepo božično drevo, ki so ga prižgali na sveto noč, na novo leto in sv. Tri kralje. Polnočnica je bila tokrat, katere tukaj ni bilo od leta 1924. Prehod čez mejo o polnoči je bil prost, kakor tudi vse praznike. Dne 7. januarja so obhajali graničarji svoj pravoslavni Božič. Posebnost letošnje zime je, da je na planini prav mila, vsaj do sedaj je bila, december je bil

solnčen, večinoma brez vetra, tako da so sredi dneva letale muhe okoli in so bile ovce na paši, tudi sedaj po novem letu je januar še vedno vesel in ljudje, ki pridejo iz doline, se temu čudijo. Ako gledaš s planine, leži okrog in okrog megla kakor morje, iz tega morja se vzdigujejo otoki Radelj, Pohorje, gora Uršula, Savinjske planine, Čičkove peči nad Pernicami in Golica. Na planinci pa

Kino doma? To lahko iznajdeš sam!
Čitaj roman »Satan in Iškarjot«! Zah-tevaj ponudbo pri Cirilovi tiskarni v Mariboru!

solnčice sije, na planinci lušno je. Tudi od tukaj smo šli v petek dne 13. januarja v Slovenjgradec poslušat lepo petje koroških Slovencev. Sprejem pevecv je bil že v Dravogradu prisrčen in ganljiv, še bolj v Slovenjgradcu.

Št. Peter pri Mariboru. V Celestrini je umrl po daljši bolezni Budja Janez, bivši viničar, star 87 let. Pokopan je bil pretečeni torek. Najbolji starček v miru počiva. — Na svečnico

imajo šentpeterske žene svojo običajno vsakoletno cerkveno pobožnost. — Prvo nedeljo v februarju se vrši popoldne po večernicah redni mesečni sestanek fantovskega krožka. Pri-de predavatelj iz Maribora. Mladina pridi! — Tudi možimo in ženimo se pridno. Med drugimi se je poročil naš učitelj g. Mesarič And. Za zakonski stan se je odločila tudi naša gđ. Jožica Lorberjeva in se bo od nas preselila v Slovenjgradec. — Fantovski krožek priredi pod okriljem prosvetnega društva »Skala« eno izmed prihodnjih nedelj, ko bo dovolj snega, smuške tekme in sicer za člane fantovskega krožka.

Fram. Pri nas smo izročili materi zemlji dne 18. januarja 38letno Marijino družbenico Zaliko Kotnik. Pretrgala je nit njenega vzornega življenja jetika, katero je voljno in boguvdano prenašala dve leti. Veličasten pogreb blagopokojne je dokazal njeno občo priljubljenost v domači župniji in celo pri precejšnjem številu Mariborčanov. Spremljala jo je na zadnji poti od doma poleg ljudskih množic Marijina družba, pevsko društvo je zapelo več žalostink in g. župnik je govoril

Močni vojaški oddelki stražijo v prestolici Španije v Madridu javna poslopja pred komunističnimi napadi.

vedno tisto uro, ko je bila izrečena sodba, da noben dan ne bomo pozabili na to.«

O polnoči pa je mati vstala in je uro navila. Karel se je bil priplazil za njo, in skoraj bi se bila pripetila nesreča, ko ga je zagledala tako nenadoma.

»Zakaj delaš to, mati? Ali hočeš pozabiti?«

»Nikoli ne bom pozabila. Toda ura mora iti. Toliko let sem bila vajena, poslušati njeno tik-takanje iz sosedne sobe. Če ne gre, mi je, kakor da bi očetovo srce ne bilo več.«

»Naj torej gre,« je rekel sin. In ura je začela biti polnoči. —

»Sedaj so sedeli tu vsi trije, ki jih je trla skrb, in so poslušali, kako je štela ura njihove samotne minute.

»Gospa Colnar,« je začel učitelj tolažljivo, »to pismo je izliv velikega obupa na začetku hudega časa. Vendar pa se bo ubogi mož pomiril. Pretrpel bo, kakor je bil pretrpel vojno. Pravi, da je to njegov testament. Ne bomo verjeli, da bo res tako. Kar pa odreja v pismu, naj

vama bo sveto. Grunta ne smeta prodati. In Karel mora v gimnazijo nazaj.«

»Ne morem . . . ne morem . . . kaj poreko sošolci . . . kako me bodo gledali . . . ne morem!«

Fant je položil glavo na rob mize. Močna njegova mladeniška postava je drgetala.

»Ne morem . . . ne morem!«

»Saj ti tudi treba ni, Karel, hoditi v staro gimnazijo nazaj. Jaz imam edinega sina, ki je šolski svetnik. Ta bo že ukrenil, da boš sprejet drugje. In tam nobeden človek ničesar ne ve o naši nesreči.«

Te besede so fanta opogumile in rekel je, da bo voljo svojega očeta izpolnil, ostal v šoli in da bo priden.

»Seveda,« je dejal učitelj, »bo stroškov malo več, kar se tiče vožnje, in tudi sitnosti bo več. Boš pač samo dvakrat v letu hodil domov, o božiču in o velikih počitnicah.«

»Vdal se bom v to,« je rekel Karel.

»In jaz si bom vse pritrgala od ust, da bo tudi o Veliki noči lahko prišel domov,« je postavila mati,

v vojnah za vaše veličanstvo!« je pogumno odgovoril vojak.

»To je nekaj drugega,« nasmejal se je sedaj cesar, »te luknje moramo zamašiti!« In plača se je prosilcu še isti dan povišala.

V zapuščini.

Sodnik: »Kako se vi drznete, priti taksem k sodniji?«

Dedič: »Oprostite, saj stojim v vabilu, naj pridem v zapuščini svojega očeta.«

Slabo razumel.

Zdravnik: »Moj nasvet ste izpolnili, kaj ne, pili ste eno uro pred zajutkom kro-pa?«

Bolnik: »Da, da, pa nisem mogel dalje piti, kot 10 minut.«

Uspeh zdravljenja

zavisi v prvi vrsti od tega, da poznamo pravi vzrok bolezni, saj nas še narava sa-

ma s tem, da občutimo bolečine, hoče opozoriti, kje je zdravje v nevarnosti. Za revmatične, prehlade, za masažo, trganje v členkih, bolečine v križu, obrazu in vsem telesu imejte pri hiši pravi Fellerjev Elsafluid, ki se uporablja že nad 35 let. Fellerjev Elsafluid se dobi v apotekah in tozadevnih trgovinah po 6,

9 in 20 Din. Po pošti najmanj 1 paket (9 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, trije taki paketi samo 139 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. (Savska banovina.)

Odobr. od Min. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

pokojni ob odprtem grobu. Zalika je gospodinjala svojemu vdovljenemu očetu Francu, ki je že 50 let naročnik »Slovenskega gospodarja«. Zapušča poleg žalujočega očeta dva brata. Vzorna Marijina hčerka Zalika, prosi za očeta in žalujoče sorodstvo pri nebeški Materi! Darovalcem vencev in sploh vsem, ki so posodili blagopokojni zadnjo pot, iskreni: Bog plačaj!

Fram. Umrla sta dne 17. t. m. Jurij Ribič, posestnik na Požegu, v 81. letu in v Morju 18-letni Anton Mom, po domače Srbotnikov, dober fant, ki se je lani izučil čevljarstva v mestu, a si tudi nakopal bolezen. Naj počivata v miru! — Na pragu hiše je spodrsnilo Matevžu Blažič, posestniku v Morju, padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo v stegnu; peljali so ga v bolnico. Daj Bog zopet zdravje dobremu možu, da bi še nadalje lahko pomagal v cerkvi!

Sv. Janž na Dravskem polju. Od 5. do 12. februarja se vrši v naši fari sv. misijon pod vodstvom čč. gg. misijonarjev lazaristov iz Ljubljane. Vsi dobro misleči ste prisrčno vabljeni, da se te svete pobožnosti polnoštevilno udeležite!

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. Po daljšem mučnem trpljenju je v nedeljo dne 8. januarja zaspala v Gospodu Urhova mamica Ana Slatinšek, stara šele 49 let. 27 let je živela s svojim možem v zakonu. Bila je skrbna vzgojiteljica svojim 12 otrokom, ki so razen hčerke Rozike, ki je pred 4 leti v cvetu mladosti nenadoma umrla, še vsi živi. Sin Jože je gojenec kn.-šk. dijaškega semenišča. Na njeni zadnji poti k večnemu počitku so jo v velikem številu spremlili njeni sorodniki in prijatelji, kakor tudi njene sestre, članice tukajšnje skupščine III. reda. Sedaj počiva spokojno njeno telo na prijaznem Stražkem gričku pri cerkvi sv. Frančiška, a njena duša se gotovo veseli večne blaženosti pri božjem Prijatelju, ki jo je med boleznijo večkrat obiskal. Brdsko prizadeti Urhovi družini, kateri je stalen prijatelj tudi naš »Slovenski gospodar«, naše prisrčno sožalje!

Št. Vid pri Planini. Za novo leto so nam zapele zvonovi žalostno pesem: umrla je naša draga Kristina, sestra Kristina Luskarjeva. Pa ni umrla; saj je rekla sama, da noče umreti, temveč da gre pozdravit svojega ateka, ki je že 12 let brez svojih domačih. In kako bi umrla? Mlada, še v cvetu pomladi komaj pred par leti je maturirala. Preden pa je odšla, je naročila, da vse drage prisrčno pozdravljajo. In zdaj spi tam ob zeleno-modrem Vrbasu. Z ljubeznijo je vzgajala mladino in darovala lastno življenje. Naj počiva v miru!

Kostrivnica. Veličasten pogreb, kakor jih Kostrivnica malo doživi, je pričal, kako priljubljen je bil bivši tukajšnji cerkveni ključar Franc Ogrizek, po domače Hrūp, ki smo ga dne 9. t. m. kot prvega v letošnjem letu spremljali k večnemu počitku. Bil je izredno šaljive narave, ki ga tudi v boleznih ni zapustila, vendar tudi v šali vedno dostojen. Zapušča ženo, sestro misijonarja g. Zorka, in 10 otrok, ki so vsi vzorni člani naše fantovske in dekliske Marijine družbe, eden cerkovnik, štirje pa cerkveni pevci. Na dan pogreba so vsi vzgledno darovali sv. obhajilo za umrlega očeta in tako tudi s tem pokazali, kako naj pravi kristjani žalujejo za svojimi rajniki. —

Fantje tukajšnje Marijine družbe so si omislili godbo na pihala. Želimo pri pouku veliko uspeha!

Celje. Gojenci tukajšnje orglarske šole izrekajo tem potom javno zahvalo Zadrugi zvezi v Mariboru za zadržno-knjigovodski tečaj, ki ga je priredila od 10. do 14. januarja t. l. v Celju v Domu. Posebno se še zahvaljujemo gg. predavateljema: nadrevizorju Pušenjaku in revizorju Urbaniju. Tudi v kritičnih časih hočemo kot organisti delati za procvit zadržništva!

Bizeljsko. Včasih so hodili k nam z one strani Save le tovarniki, ki so odvažali naša vina, sedaj pa hodijo k nam tudi po neveste. Tako se je pripeljal v nedeljo dne 15. t. m. Miloš Volk, mlad posestnik iz Čateža, in povabil na svoj dom Pepco Petrišič, hčerko znanega posestnika in cerkvenega ključarja pri Mariji Magdaleni. Roke sta si podala v domači cerkvi v Orešju. Božji blagoslov naj spremlja mlado ženo in gospodinjjo, da bi tudi na novem

domu in v novem kraju bila tako priljubljena in spoštovana kot je bila tukaj.

Pišec. G. urednik! Našega Karleka ni več. Prišli so po njega, pa je šel. Še smeh je imel na ustnicah. Toda vsi upamo, da se še vrne v našo sredino. Kakor vse kaže, je bil smel in korajžen dečko. Upamo pa tudi, da ne bo dolgo odsoten od nas. — Smrt kosi le pri starih ljudeh to zimo pri nas. Pred kratkim nam je pobrala že priletno Ano Koprivc in Molana iz Malega vrha. Naj jima sveti večna luč, preostalim iskreno sožalje!

Kaj smo dosegli?

(Dopis iz Štrigove pri Ljutomeru.)

»Slovenski gospodar« je že meseca aprila v eni svojih številčk poročal o veselju in zadovoljstvu, da smo prišli pod dravsko banovino. Sicer imamo nekoliko nezadovoljstev, ki še ne strinjajo z nami, toda teh ni niti 10%. Ti nezadovoljnosti nas vprašujejo, kaj smo s tem pridobili. Ker naša občina šteje 6417 prebivalcev, nam ni mogoče, vsakemu posebej odgovorjati na taka vprašanja. Zato hočem odgovoriti tem potom ter poudariti pridobitve in uspehe, ki smo jih dosegli v času, odkar smo pod dravsko banovino, to je od 8. oktobra 1931 do sedaj.

1. Cesto Štrigova—Dravsko Središče v dolžini približno 18 km je prevzela od občine banovina. Ta cesta sploh ni bila nikoli občinska, še za časa bivšega madžarskega režima je bila takozvana »Varmegjinska cesta«, po razsulu bi se avstro-ogrske države je to cesto prevzela Zemaljska vlada v Zagrebu, pozneje je prešla v popolno oskrbo gradbene sekcije v Varaždinu, potem je postala oblastna cesta, ki jo je prevzela bivša mariborska oblast. V času, ko je Medjimurje bilo pod savsko banovino, je to cesto od mariborske oblasti prevzela savska banovina in jo je tekom 14 dni predala v popolno oskrbo in vzdrževanje občini. S tem je občina, ki je prej morala vzdrževati približno 150 km svojih prejšnjih občinskih cest 2. in 3. razreda, raznih hribov in blatnih klancev, pridobila še nov veliki jarem, ki ga že skero ni mogla nositi. Na zahtevo občanov je občinski odbor vložil na bansko upravo v Zagreb 3 prošnje, naj bi to cesto, ki ni bila nikoli občinska, prevzela banovina, toda vse te prošnje so bile brezuspešne, enostavno zavrnjene. Ko smo prišli pod dravsko banovino, pa je ta cesta brez vsake prošnje s strani občine bila prevzeta od banovine.

2. Dobili smo v Štrigovi žandarmerijsko postajo. V občini Štrigova s 6417 prebivalcev, kjer se nahaja občinski urad, okrožni zdravnik, lekarna, trgovine, gostilne, župnišče itd., je bila žandarmerijska postaja pred 60 leti, pa nam je bila odvzeta leta 1922. S tem časom je občina spadala v eni polovici pod rajon žandarmerijske postaje Macinec, v drugi polovici pa pod rajon žandarmerijske postaje Mursko Središče. Na zahtevo občanov je občinski odbor od leta 1922 do leta 1931 vložil najmanj osem prošenj za ponovno vzpostavitev žandarmerijske postaje, toda vse te prošnje so bile brezuspešne, enostavno zavrnjene. Enkrat ni bilo razpoložljivih denarnih sredstev, drugič ni bilo razpoložljivega osebja itd. Ko smo prišli pod

Vsak naročnik mora vedeti:

1. Da znaša celoletna naročnina 32 Din, polletna 16 Din in četrtletna pa 9 Din.

2. Da bodo v letu 1933 zavarovani domovi samo dotičnih celoletnih naročnikov, ki bodo imeli vsaj do konca meseca januarja 1933 plačano naročnino za ves čas do sklepa leta 1933. Ako ima kdo že nekaj plačane, lahko letos izjemoma tudi doplača, pa seveda tudi samo tekom meseca januarja. Imamo namreč dogovor, glasom katerega bomo z zadnjim januarjem 1933 zaključili seznam zavarovancev. To smo že tudi v pravilniku točno označili in se bomo tega strogo držali.

3. Da lahko dobi na vsaki pošti položnico, na katero napiše številko 10.603 »Slovenski gospodar«, ako je našo izgubil.

4. Da vsakdo, ki ne misli biti več naročnik, pa list še prejema, na istega napiše: »Ne sprejme več«, in ga nam vrne, ker sicer bo moral plačati tudi za en mesec, ako bo pozneje izostal, ker ta izgovor, zakaj pa naprej pošiljajo, ne drži. Kder prejema dva, naj enega vrne in napiše: Prejemam dva.

5. Da vsak, ki zdaj ne more plačati, pač pa bo plačal čez mesec ali dva, mora to javiti na dopisnici. Pripemljamo pa, da taki seveda nimajo pravice do zavarovanja.

6. Da vključ pomanjkanju denarja ne bo mogoče biti brez »Slovenskega gospodarja«, zato je najbolje plačati ga do konca januarja 1933.

dravsko banovino, smo na eno samo vloženo prošnjo dobili tekom štirih mesecev žandarmerijsko postajo.

3. Cestna zveza Štrigova—Ljutomer. Sedanja cesta Štrigova—Ljutomer je dolga približno 17 km. Leta 1922 smo sporazumno z občinami Ljutomer, Pristava, Stročjavo, Kog, Sv. Bolfenk in Dravsko Središče vložili prošnjo za zgradbo nove ceste Štrigova—Ljutomer. Prošnja je imela samo to posledico, da se je leta 1924 na licu mesta izvršil oblastno-komisijski ogled in s tem je bila cela zadeva končana ter je popolnoma zaspala. Vse naše ponovne prošnje in urgence so bile zaman. V času, ko je Medjimurje spadalo pod mariborsko oblast, smo dosegli na ponovno prošnjo toliko, da je oblast ob svojih stroških dala cesto trasirati. Ko je bilo trasiranje dogotovljeno in bi se imelo pričeti z zgradbo ceste, smo prišli pod savsko banovino in je vse vkup zaspalo. Vse naše ponovne prošnje so bile zopet brezuspešne. Ko smo bili pridruženi dravski banovini, smo prošnjo obnovili, pa smo že do sedaj toliko dosegli, da se je s strani banske uprave v Ljubljani izvršil oblastveno-komisijski ogled na licu mesta ter se bo v kratkem času začelo z gradbo ceste. Velika zasluga in hvala gre v tem pogledu g. Tomislavu Kovač, lekarnarju, občinskemu odborniku v Štrigovi in članu sreskega cestnega odbora v Ljutomeru, ki se je na sejah sreskega cestnega odbora večkrat vneto zavzemal in toplo priporočal gradbo te nove ceste. Cesta se bo gradila na dolžini približno 5 km, pa bomo potem imeli samo 10 km cestne daljave Štrigova—Ljutomer. Ta nova cesta je velike važnosti za nas v gospodarskem pogledu, ker občina Štrigova gravitira samo k Ljutomeru. Tamkaj je sedež našega sreskega načelstva, kmalu pa bomo tudi sodnijsko spadal pod okrajno sodišče v Ljutomeru. Vrh tega bo ta nova cesta vezala celo Gornje Medjimurje s Ljutomerskim in ptujskim okrajem in s Prekmurjem. Ko bo cesta dogotovljena, bomo še dobili na isti progi direktno telefonsko in telegrafsko zvezo z Ljutomerom, za kar je že dravska direkcija pošte in telegrafa na prošnjo občine storila potrebne ukrepe.

4. Dobili smo v Šafarskem pomožno pošto, katera nam je bila prepotrebna, ker nam je v Štrigovo predaleč hoditi po pošto. Vsi stroški so padli na državo.

5. Dobili bomo novo občino v Razkrižju—Šafarskem. Naša štrigovska občina je prevelika, ker šteje, kakor je že gori omenjeno, 6417 prebivalcev, torej bi lahko imeli po bodočem novem občinskem zakonu tri občine. Pod novo občino Raskrižje—Šafarsko bodo spadale te-le davčne občine: Veščica, Raskrižje, Šafarsko, Gibina, en del Robadja, en del Banja in en del Jalšovca. Prebivalcev bo približno 2500. Ta občina je zelo potrebna, ker je ljudstvo iz zgoraj omenjenih vasi oddaljeno od Štrigove (kjer je sedež občinskega urada), nad eno uro peš hoje. Tam pa imamo lepo veliko cerkev, duhovnike, trgovine, pomožno pošto, ki smo jo dobili pred enim mesecem, pa nam je še potreben samo občinski urad. To pa bomo dosegli tem lažje, ker se s tem strinjajo tudi ostali občani sedanje matične občine Štrigova.

Ali smo torej kaj dosegli v času, odkar spadamo pod dravsko banovino?

Tako složno in pogumno naprej, pa bo šlo vse z božjo pomočjo!

Štrigovčan.

Viničarski vestnik.

»Strokovna zveza viničarjev« s sedežem v Ljutomeru se vedno bolj razširja in utrjuje

v vseh naših viničarskih krajih. Radi svojih številnih in važnih poslov, ki jih ima kot delavska stanovska organizacija, je morala v zadnjem času tudi v Mariboru ustanoviti uradne dneve svojega tajništva. Vsako prvo in t. tjo soboto in nedeljo v mesecu uraduje tajnik zveze v Mariboru in sicer v soboto od 10. ure naprej ves dan, v nedeljo pa, ako ni v okolici zborovanja viničarjev, samo od 8. do 11. ure dopoldne. Moglo bi se zgoditi, da je tajnik kako nedeljo radi poslov v okolici zadržan in bi viničarji čakali brez uspeha pred vrati pisarne, zato opozarjamo vse, ki bodo imeli v našem tajništvu v Mariboru kakšen opravke, da to store vedno prej že v soboto. — SZV, tajništvo, Maribor, Delavska zbornica, 3. nadstropje.

Pripravlja se knjiga o gospodarski strukturi dravsko banovine. Statistični podatki iz raznih gospodarskih in socialnih panog morejo nuditi edino najlepše gradivo za to svojevrstno knjigo. Tudi viničarji in viničarsko vprašanje ne sme tukaj izostati, če hoče biti knjiga pod takim naslovom popolna. Povsod tam, kjer so danes viničarji že organizirani, nam bo z lahkoto zbrati potrebne statistične podatke. Kamor pa še med viničarje ni prišla zavest stanovske organizacije, tja pa se tem potom obrčamo z vljudno prošnjo, naj kdo od viničarjev blagovoli zbrati in poslati podatke o sledečem: 1. Koliko občin, kjer živijo viničarji, je v dotični župniji. 2. Naslov tistih občin. 3. Koliko viničarskih družin ima vsaka teh občin? Podatki se dobe pri županstvih. 4. Približno koliko je teh viničarjev takozvanih »kmetijskih«, koliko onih, ki služijo »meščanske« ali »grašinske« vinogradnike? 5. Koliko je denarni zaslužek po leti, koliko po zimi? 6. Kakšne so tam v navadi dajatve viničarjem v naturi in kakšni so posebni službeni običaji? Komu bi to zbiranje podatkov storilo izdatne stroške, naj priloži strokovnik k dopisu. Gre za važno stvar. Zato pričakujemo odziva od povsod. — Strokovna zveza viničarjev Ljutomer.

Pragozdovi ginejo.

Gozd je v nevarnosti in sicer gozd — vseh delov sveta. Zakaj po vseh državah so industrijalci ogromne obsege gozdov neusmiljeno porušili, kot bi zaklade izkopali, pa jih brez pameti raztrosili. Dalekovidni gospodarstveniki opominjajo na vse strani, da je poraba lesa že dalj časa mnogo večja kot pa je rast mladih dreves. Zmerom nove tvornice grabijo namreč ogromne množine dreves, nič pa jim ni mar za podmladke, ki bi branili izumrtje gozdov. Tako je postal gozd danes veliko gospodarsko vprašanje, ki ne zanima le strokovnjaka, marveč vse človeštvo.

Poleg premoga, rude in petroleja je les dejansko najpomembnejše sredstvo, ki ga nudi narava za napravo velikih in najrazličnejših predmetov. Milijoni železniških pragov po vsem svetu so zaklevali pragozde. Prav tako drogovi. In koliko izmenjav je sleherni leto! Ladje požro premnogo gozdov in gradbena obrt je brez lesa (kljub ameriškim nebotičnikom) še zmerom nemogoča. Spirit je žgoči proizvod lesa, izdelovanje filmov in fotografskih plošč je posredno (celuloza) iz lesa, prav tako sta lak in umetno usnje lesni proizvod. Naše dame nosijo nogavice, perilo in obleke iz umetne svile, ki je prav tako iz celu-

loze. Bombažno strelivo, moderna eksplozivna sredstva in brezdimni smodnik so z lesom v tesnem odnosu. Nič ni pretirano, če pravimo, da se sleherni leto celi gozdovi orušijo — za svinčnike. In končno ne pozabimo na zmerom mogočnejše papirne industrije, ki večji del žive od gozda. Zraven tega moramo omeniti porabo lesa za kurivo in strojni pogon; ta je mnogo večja, kot si lažj more predstavljati. Saj požge Nemčija, ki je preskrbljena z ogromnimi premogovnimi zakladi, sleherni leto skoraj polovico lastnega proizvoda. Koliko požge pa Rusija, ki uporablja les tudi za pogon železniškega stroja, si ne moremo misliti.

Pri takem čezmernem izrabljanju gozdov vidimo kot na dlani, kako bomo polagoma prišli zmerom v večje pomanjkanje lesa, končno pa bodo gozdovi vsega sveta na tleh. Praksa misli to teorijo gladko ovreči, zakaj o kakih lesnih pomanjkanjih do danes še ni bilo govora. Imamo celo industrijalce, ki govorijo o nadprodukciji lesa. Teoretik pa ima kljub temu prav, zakaj praktik pripravlja smrt gozdovom s tem, da jih neusmiljeno in brez pameti izsekava.

Ta trebljenja gozdov bomo videli vsaj malo v jasnejši luči, če pogledamo v Kanado, eno na gozdovih najbogatejših držav na svetu. Ko se bližamo gozdnim kompleksom, vidimo vsepovsod po rekah in potokih neizmerne množine splavov in prosto plavajočih hlodov. Mnogokrat se taka debela zataknejo na ovinkih vodovja; nekatera so zašla v goščavje ob vodi, druga visijo na teh, ali pa so jih vode izplavile na kopno. Na ta način nastane v nekaj urah velikanski zastoj, ki zadržuje tisoče in tisoče hlodov, ki leže kot nezakopani mrličji. Tu dobimo vsaj slutnjo, s kako brezobzirnostjo podsekavajo ogromna drevesa, ki še niso dosegla svoje najlepše dobe.

Izraz sekati ni tu na mestu, zakaj tu rušijo stroji, ki podsekavajo gozd čisto pri tleh, kakor da si senožet pokosil. S sekirami samo na drevo; kakor hitro je zaseka zadost, loboka, prevležejo deblo v primerni višini z debelo vrvjo. In zdaj vlečejo in nategujejo traktorji in dvigalke, dokler ne položijo drevo kakor v rokoborbi na tla. Nato stopijo v boj vlačilci in vlečejo hlode na določen prostor, odkoder jih razpošiljajo po svetu. Ogromni žerjavi jih tu pograbi-

SKRIVALNICA.

Kje je divji lovec?

in nalože na transportne vagone, kateri jih odpeljejo po ozkotirni železnici do naslednje postaje ali pa do reke.

Samo skozi okence pogledimo še na Švedsko, kjer so ogromne lesne industrije in ogromna lesna bogastva. Tam začno sekati, ko neha poljsko delo, to je, ko pade prvi sneg. Takrat se izpraznijo vse vasi, ljudje se odpravijo v gozdove. Tam si zgradijo kolibe in staje za konje, in žive enostavno življenje. Polagoma posekajo vsa drevesa, ki so prikladna za industrijske namene, pa jih odpeljejo na saneh do najbližje reke. A ker so vse reke v notranjosti Švedske zamrznjene, nagrmadijo na nje kolose hlodov. Dalje vrši prevoz priroda sama: pomladi se namreč začne taliti led in voda nosi posamezne splave lesa do bližnje žage (žage so namreč vse ob vodi).

V začetku tega stoletja so posekali letno 30 do 35 milijonov stebel, danes pa je doseglo njihovo število 70 milijonov. Ker pa ni radi ogromnega števila hlodov zmerom odprt odtok, nastopajo skoro vsako leto povodnji, ki napravljajo ogromne škode kulturnim predelom zemlje. Gozdovi pa le naprej umirajo, človek v svoji trgovski strasti pozablja, da bo enkrat ves gozd na tleh. Saj to ni naravna smrt, marveč prav organiziran roparski napad, ki bo v 30 do 40 letih iztrebil gozdove po vsej Sev. Ameriki in Kanadi. To prerokovanje je tem bolj pomembno, če pomislimo, da posedujejo Združene države s Kanado 30% vseh iglavcev na svetu.

Resni raziskovalci in gospodarstveniki se že dalje časa bavijo z lesnim vprašanjem, kako bi te zemeljske zaklade modro porabljali in — če bi les izgubil — s čim bi ga nadomestili. Znanost bo pač morala najti sredstvo, s katerim bi podaljšali življenje gozdov in vzgajali drevesa tako, da bi hitreje rasla in bila po možnosti izdatnejša.

Raznoterosti.

Zdravniška veda vedno napreduje in išče sredstev in načinov, kako bi mogla preprečiti ali ozdraviti človeške bolezni. V tem je pokazala ter kaže vprav čudovito iznajdljivost. Od preprostega in učinkovitega načina zdravljenja z zelišči in raznimi domačimi sredstvi pa do modernih metod zdravljenja se vleče dolga pot, ki dokazuje človeku vrojeno teženje po ohranitvi zdravja. Med novimi načini, ki jih uporabljajo moderni zdravniki, je takozvano punk-

tiranje. Tisti udje človeškega telesa, odnosno votline v njem, ki se napolnijo z bolezenskimi tekočinami, se punktirajo, to je, z ostrim nožičem se nabadajo, da iztečejo kvarne tekočine, ki ogrožajo zdravje dotičnega uda in celega telesa. Takšne punkcije marsikomu niso po godu. So pa potrebne za zdravje celega organizma. Zato pameten človek, ki mu je zdravje organizma pri srcu, proti njim ne protestira.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Smrt vpokojenega g. župnika. V ormoški bolnici je umrl dne 23. januarja zvečer vpokojeni lenarški g. župnik Peter Zdravec. Pokojni se je rodil leta 1866 v Središču in bil posvečen leta 1889. Kaplanoval je dalje časa na Zavrču in dolgo vrsto let je župnikoval pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji. Pred par leti je stopil v pokoj in se naselil v Ormožu. Bil je vesele in šaljive narave ter priljubljen kot dušni pastir. Blagemu rajnemu ostani ohranjen, trajen in hvaležen spomin!

Za provizorja pri Sv. Ožbaltu ob Dravi je imenovan g. Ivan Krušič, kaplan pri Sv. Marku niže Ptuja.

Umrli je na Fali dne 23. januarja graščakinja in grofica Zabeo. Truplo so prepeljali v Padovo na Italijansko, kjer bo položeno v grobnico poleg krste že pokojnega moža.

Zlato poroko sta praznovala dne 27. januarja v Št. Petru pod Sv. gorami Jožef in Neža Novak, posestnika v Dekmanci v župniji Št. Peter pod Sv. gorami. Naše častitke! Več o pomembnem jubileju prihodnjič!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Bralno društvo vabi v nedeljo dne 5. februarja, popoldne po večernicah v novo poslikano in toplo zakurjeno Pergerjevo dvorano na zabavno igro v treh dejanjih »Zameten vlak«. Za nameček burka »Rdeči nosovi«. Med odmori tamburaška godba. Vstopnina 6, 4, 3 Din. Udeležite se vsi te predpustne prireditve!

Pridno dekle iz krščanske družine sprejme takoj učiteljska rodbina. One, ki imajo gospodinjski tečaj, imajo prednost. Naslov v upravi lista. 94

Dne 27. in 28. januarja prodaja več postelj, omar, odeje, pernice, spalni divan z madraci, mize, stoli: Maribor, Strossmajerjeva ulica 5. 92

Jabolčne in hruškove divjake nudi po zelo nizki ceni: drevosničar Koren, Št. Ilj pri Velenju. 26

Sadno drevje, visoko in pritlično ter podlage (divjake, kušine in dusenec) z jamstvom nudi Anton Jelen, Št. Ilj pri Velenju. 88

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica št. 46, bo dne 8. februarja 1933. Efektna dražba od 9. do 12. ure dopoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

OGLASI
v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

Zakonski par išče službo hišnika ali slično. 95

Posojila podeljuje »Zadruga«, Ljubljana, pp. 307. Sprejme poverjenike. 89

Prodajam posestvo tik okrajne ceste: Genovefa Cafnik, Šmarjeta ob Pesnici. 86

Kupimo staro zlato, srebro in srebrne krone po najvišji dnevni ceni. K. Ackermann in J. Kindl, Ptuj. 2

Cepljene trte, eno- in dvoletne, po znižani ceni. Zahtevajte cenik od I. trsničarske zadruge v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptuj. 1328

Gunje, staro železje, krojaške suknene odrezke, ovčjo volno kupi: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 21

Dobičkanosno, arondirano posest kupim takoj v bližini Maribora. Ponudbe pod »Srednja posest« na upravo lista. 49

Zadružnost, reg. pomožno blagajno v Mariboru, Orožnova ulica št. 8

priporočam vsakomu, ker sem zadovoljen z njenim poštenim in vestnim poslovanjem. Pogrebina po rajnem Družovcu Jakob mi je bila izplačana točno po določbah pravil. 90

Desternik, dne 20. januarja 1933.

Vogrin Janez s. r.

Zadružnost, reg. pomožno blagajno v Mariboru, Orožnova ulica št. 8

priporočam vsakomu, ker sem zadovoljen z njenim poštenim in vestnim poslovanjem. Pogrebina po rajnem bratu Lešniku Francu mi je bila izplačana točno po določbah pravil. 91

Maribor, dne 21. januarja 1933.

Lešnik Fani s. r.

Pozor!

Zadnji čas so različni elementi nakupili za mojo trdiko jabolke in je odpeljali, brez da bi je plačali. Sprejel sem večkrat sporočila in zato dajem na obče znanje, da se morajo moji zastopniki: prvič se vedno brez izjeme legitimirati, drugič ne priznavam nobenega kredita, ker imam več kot dovolj sredstev na razpolago, da lahko vsako količino pri prejemu izplačam. Opozarjam zato pred goljufivimi nakupi robe, ker jaz nobene odgovornosti v tej zadevi ne prevzamem. To naznanjam in beležim z odličnim spoštovanjem 93

Ivan Göttlich, veletrgovec sadja, Maribor, Koroška cesta 128a.

ahvala.

Dne 17. decembra p. l. mi je pogorelo gospodarsko poslopje v Bistrici pri Mariboru. Zavarovalna družba

„SAVA“

pri kateri sem zavarovana, mi je v najkrajšem času izplačala celo zavarovano svoto točno in brez vsakega odtegljaja, zakar se imenovani zavarovalnici zahvaljujem in isto najtopleje priporočam. 77

Z odličnim spoštovanjem:

Helene Scherbaum.

Maribor, dne 4. januarja 1933.

V letu 1933 Vam priporočamo posebno sledeče trdke:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Koroška c. 5
podružnici: Aleksandrova 6, Valvazorjeva 5

„Zlatorog terpentinsko milo“

Za našo deco.

Mali kipar.

(Dalje.)

»Da, zato pa bo vsak prej rekel, da je to otrok kakega kamnoseka, ne pa graščaka in visokega uradnika. Jaz hočem, da bo on to, kar bo delalo čast rodbini. Jaz hočem, da bo on enkrat moj naslednik. Nočem kiparja v svoji rodbini. Zato je treba biti napram njemu strog in resen.

Naročil bom, da ga odvedejo jutri v mesto k izbranemu učitelju in namestu brskanja, tesanja in mazanja se bo vadil v naukih in tujih jezikih.

In res so dečka drugega dne odvedli od grada, samo da bi ga odtegnili od priljubljenih mu zabav.

V začetku je šlo vse v redu. Otrok se je trudil, da bi zadovoljil očeta. Pa nagnjenje za risanje in modeliranje se ni dalo udušiti, ampak se je večalo. Njegovi zvezki in celo šolski zidovi so bili polni njegovih risb. To je bilo sošolcem jako všeč, ugajalo pa je tudi učiteljem. Sicer niso bili zadovoljni, da deček maže po zvezkih in zidovih, pa kljub temu so se čudili lepim risbam.

Od svojih sošolcev je ljubil mali Michelangelo najbolj enega, ki je tudi lepo risal in čigar oče je bil slikar. Ime mu je bilo Peter.

»Tebi torej zelo ugaja risanje?« ga je vprašal nekoč Peter.

»Da, dragi moj Peter, jaz bi pustil vse te-le grške in latinske slovnice, pa bi po svoji volji samo risal, rezbaril in obdeloval kamen. Ali moj oče hoče, da postanem učenjak in mi ne dovoljuje, da se bavim z drugimi stvarmi. Vrh tega pa mi manjka vzorov, po katerih bi delal in bi se mogel vezhati.«

»Ako želiš kaj takega, to ti jaz lahko nabavim iz delavnice svojega očeta.«

Mali Peter je izvršil, kar je obljubil. Prinesel je malemu kiparju mnogo risb in slik svojega očeta. Po šoli se je torej ta lahko vadil s čopičem. Napredoval je tako hitro, da so bili njegovi izdelki prav tako lepi kakor izvirniki.

Oče je večkrat zasačil nove risbe in slike, iz česar je videl, da se sin še ni odrekel svoje strasti. Učitelj mu je tudi pokazal nekaj iz gline izdelanih in iz lesa izrezljanih predmetov ter je hvalil izredno nadarjenost otrokovo. Ali oče je nato dejal:

»Vidim, da iz tega otroka ne bo nič. To bo navaden kamnosek in to je velika nesreča za mojo rodbino.«

Težek začetek.

Mati je svojega sina vselej branila. Često ga je tolažila in vodila s seboj na izprehode.

Nekoč ju je srečala na takem izprehodu stara ciganka, ki je ljudem prorokovala. V tisti dobi so ljudje preveč verovali v take umetnosti. Michelangelo je iztegnil svojo roko proti ciganki.

Ona pa je, ko mu je pazljivo pregledala dlan, zaklicala:

»Ta otrok bo imel sijajno bodočnost! Svoji domovini bo v nesmrtno slavo.«

Cigankine besede so mater zelo razveselile. Hitela je, da jih sporoči svojemu možu.

»Če se bo to uresničilo,« je menil oče, »potem to pomeni, da bo moj sin nehal misliti na risanje in modeliranje.«

Ali mali Michelangelo ni nehal risati in upodabljati v glino in les. Vsi tovariši so ga občudovali. Peter mu je nekoč rekel:

»Povedel bi te rad k slavnemu slikarju, ali hočeš?«

Bil je ves srečen, ko je stopil v veliko slikarsko dvorano, v kateri je sedel slikar sam, okoli njega pa je bilo brez števila slik in kipov.

»Slišal sem že o tebi,« je nagovoril slikar malega Michelangela. »Tvoj oče mi je rekel, da bi ti rad bil slikar. Imaš kak izdelek s seboj?«

Deček mu je ponudil zvezek s svojimi risbami. Slikar jih je pazljivo pregledal. Na njegovem obrazu se je videlo navdušenje, ko je listal po teh otroških proizvodih, ki so pa bili v resnici pravi umotvori.

Dalje sledi.

Dvounno.

»Vaš rajni soprog je postal žrtev poklica, je zdravnik tolažil vdovo po rajnem soprogu.

»Svojega poklica ali vašega, gospod zdravnik?« vprašala je nesrečna žena.

Pijančeva bolezen.

Bolnik Žaba: »Vode mi dajte, le en požirek vode!«

Žena zdravniku: »Ali slišite, gospod doktor, kako moj mož fantazira?«

Račun.

»Zakaj ste mi naredili tako ozke čevlje, da me tako tišče?«

Čevljar: »Zato, da ne boste pozabili na račun.«

Letoviščarji.

Tujec: »Oče, kakšno pa bo neki danes vreme, pojdeva na Triglav, a zdi se mi, da se imamo bati dežja.«

Gostilničar: »Veste, če bode zjutraj še kaj solnca in če veter ne potihne, če gredo oblaki po Savi doli in vročina ne bo prehuda, bo morebiti še prav lep dan.«

Zavarovan.

Soseda: »Ali veste, sosed, da je mlinar umrl?«

Sosed: »To pa že ni res, saj je bil za življenje zavarovan.«

Odvetniki.

Odvetnik: »Tega jaz ne razumem, da bi v nebesih ne bilo nobene prepira.«

Župnik: »Jaz pa to razumem, saj tam ni odvetnikov.«

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetelega Rešenjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure. Zelo priročna knjiga stane samo Din 16— z rdečo obrezo in Din 20— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

V letu 1933 Vam priporočamo posčno sledeče tvrdke:

KARO čevlje Maribor, Korčška cesta 19	„Zlatorog terpentinsvo milo“		Anton Brenčič trgovina z železnico Ptuj
Joža Hrastelj trgovina z mešanim blagom Gor. Radgona, Slatina Rad.	I. Preac manufakturna trgovina Maribor, Glavni trg 13	Jos. Jeglič špecerijska in železniška trgovina Celje, Glavni trg, Gubčeva	Trpinov bazar Maribor, Vetrinjska 15

Mašancker-jabolka od 55 mm premera navzgor, v samo čisti kakovosti, kupim vsako množino ter plačam najboljše cene. Vprašajte v Krekovi ulici 18, pritičje. Vzorci so zaželeni. 81

Kuharica, 35 do 40 let stara, ki zna dobro meščansko kuhati, govori slovensko in nemško, z dobrimi spričevali, se takoj sprejme. Dobro plačilo. Maribor, Badlova ulica 7. 83

Ponudite vinsko žganje, droženko, hruševce, slivovko, vino, sadjev in hrušev mošt z najnižjo ceno, količino in jakost. Takojšnje izplačilo: J. Dovič, Ljubljana, Nova Vilharjeva ulica 29. 76

Pozor! Za vsakega čitatelja je pripravljena zanesljiva vremenokazna naprava. Ta oglas ne bo več objavljen in velja do 20. februarja. Izrežite in pošljite ga poleg nepoškodovanih pisemskih znamk v znesku Din 3.50 in dobili boste lično izdelano, zak. zaščiteno vremenokazno napravo, pat. št. 9514, ki kaže vreme zanesljivo za 24 ur naprej. Nešteto zahvalnih pisem. J. Krošelj, Studenec-Ig pri Ljubljani. 84

Kupim hišo za 8000 Din blizu Rušali Sevnice. A. Višič, Brezno. 87

Ugarski vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. M. Ilgerjev sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 43

Dekla za vse želi službo v župnišče. Naslov v upravi lista. 63

Kože od divjačine kupuje I. Ratej v Slov. Bistrici. 60

Za neveste
volneno blago od 20 Din naprej, perilo in drugo blago po najnižjih cenah dobite v **Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ul. 15.**

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem spopolnil zalogo krst (mrtvaških rakev) ter se dobijo vse vrste istih kakor tudi vse potrebščine po znižani ceni pri **Alojziju Munda mizarstvo v Mariboru** nasproti Magdalenske cerkve, Taborška 2. 31

Ženini in neveste
kupijo jako ugodno: obleke za ženine in neveste, vse zraven spadajoče rože, vse potrebščine za neveste pri **Francu Koleriču, Apače** 17

Na pljučih bolni

Več tisočev ozdravljenih!
Zahtevajte takoj knjigo o moji **novi umetnosti hranjenja** ki je že mnoge rešila. More se uporabljati v vsakem načinu življenja in pomore, da bolezen naglo premagamo. Nočno potenje in kašelj ponehata, telesna teža se zviša, a postopno poapnenje konča bolezen. **Resni moške** zdravniške vede potrjujejo odličnost moje metode ter jo radi priporočajo. Čim prej počnete z mojim načinom prehranjevanja, tem bolje.

Povsem zastonj dobite mojo knjigo, iz katere boste lahko črpali mnogo koristnega. Ker znaša moja naklada za brezplačno odposiljanje samo **10.000 komadov**, pišite takoj, da se boste tudi Vi lahko prištevali med njene srečne dobitnike. — Zbiralno pošto mesto: 675 **Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse 24. Abt. 494.**

Inserirajte!

Franc Kolerič, Apače

Širite „Slov. gospodarja“!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

I. Z. Z. N. Z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

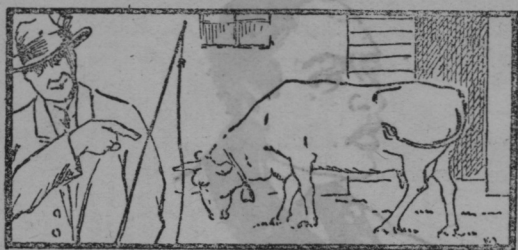
Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Zakaj kmetje ne moremo prodati svojih pridelkov?

Zato, ker premalo inseriramo!

Moderni čas zahteva nove načine, kako se prodaja in kupuje. Eden najboljših novih načinov prodaje in nakupa so gotovo časopisni oglasi. Oglas v časopisu, ki je razširjen med narodom v več desetstisoč izvodih, kakor je naš „Slovenski gospodar“, čita najmanj trikrat toliko ljudi, kakor je naročnikov, torej „Slovenski gospodar“ gotovo 50.000 do 70.000 ljudi vsak teden. Toliko ljudi izve tudi za prodajo in nakup, ki je v oglasu.

Naj sledi nekaj primerov, kako in kaj naj kmet oglašuje!

Prodajam lepo piemensko kravo. Jakob Hren, Dramlje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

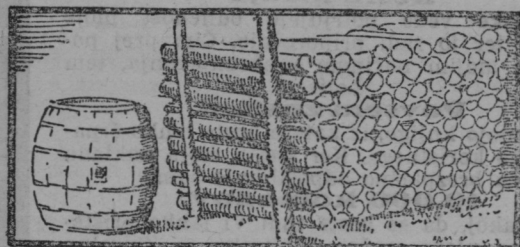
Ta oglas ima 7 besed in stane samo Din 8'50, v možnosti pa je, da privabi več kupcev, kakor kak sejem. Na enak način seveda tudi lahko napišeš: Kupim. Ali, če imaš prodati kaj drugega, napišeš pač tisto, kar želiš prodati.

Iščem hlapca, ki zna vsa poljska dela. Jože Klavkar, Zihpolje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

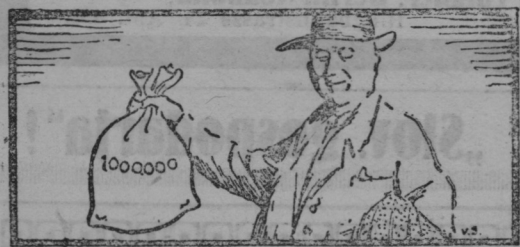
Ta oglas ima 10 besed in stane Din 12'—. Kje ti bo kdo šel okrog iskat za Din 12'— hlapca? Kakor gospodar išče hlapca, tako tudi hlapec ali dekla išče novega gospodarja. Ako nočeš povedati svojega naslova, napišeš: „Ponudbo na upravo“ in doplačaš Din 5'—, ker ima uprava sedaj posebej delo.

Dam v zameno vino za drva. Tone Mrzel, Ljutomer.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

Oglas ima 9 besed in stane samo Din 10'80. Dandanes se zopet razvija zamenjava, dam blago za blago. Treba pa si je poiskati tistega, ki bo s teboj zamenjal. Med 50.000 ljudi, ki bodo čitali tvoj oglas, boš gotovo našel vsaj enega! Več jih najbrže ne potrebuješ!

Kupim posestvo ob glavni cesti v celjskem okraju. Peter Skala v Puščavi.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

Oglas ima 10 besed, stane Din 12'—. Koliko ponudb bo dobil! Ne bo mu treba hoditi od kraja do kraja. Izvedel bo vse v pismih, katera mu bodo ljudje pisali. Enako lahko napravi tudi, kdor posestvo prodaja. Bogve, kdo med tolikimi čitatelji išče ravno tako posestvo v nakup, ki ga hočeš ti prodati, pa ne vesta drug za drugega. „Slovenski gospodar“ vaju bo seznanil potem oglasa

Goveje meso po Din 6'— kg prodajam na domu soboto in nedeljo 5. novembra 1932. Janez Pamefen, Kokarje.

Vsaka beseda stane Din 1'20.

17 besed stane Din 20'40. Pa bo zato lahko razprodal celo govedo, ki ga mesar ni hotel pravilno plačati.

Navedli smo le nekaj vzgledov, kaj in kako naj tudi kmet oglašuje. Je seveda še polno drugih vzgledov in načinov. Treba je še vedeti, kako se oglas naroči. Mali oglasi se morajo plačati vnaprej, zato je najbolje, ako z naročilom pošlješ tudi toliko znamk v pismu, kolikor oglas stane. Ako imaš pa položnico „Slovenskega gospodarja“, pa po njej pošlješ, vendar moraš v tem slučaju na srednjem delu položnice napisati: Za oglas. Besedilo mora biti v upravi lista do ponedeljka zvečer, da izide tisti teden. Vse dopise za oglase je pošiljati na

UPRAVO „SLOVENSKEGA GOSPODARJA“, MARIBOR, KOROSKA CESTA 5.